

ORTAK

**DERSLERİN
DÜZENLENMESİ
HAKKINDA
KILAVUZ**

ORTAK
DERSLERİN
DÜZENLENMESİ
HAKKINDA KILAVUZ

Башиќ: Упатство за организирање заеднички наставни часови - Ortak Derslerin Düzenlenmesi Hakkında Kılavuz

Yazarlar:

Nazikhtere Süleymani (Eğitim ve Bilim Bakanlığı)
Bilyana Traykovska (Eğitim ve Bilim Bakanlığı)
Ayşe Ajrulai (Eğitim Geliştirme Bürosu)
Ardiana Isahi Paloshi (Mesleki Eğitim ve Öğretim Merkezi)
Daniela Adamova (Üsküp Şehri Eğitim Bölümü)

İşbirliği Yapanlar:

Tülay Tahir (Makedonya Sivil Eğitim Merkezi)
Mayda Yoşevska - Stoyoska (Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı - Üsküp'teki Misyon)
Besnik Ramadani (Makedonya Sivil Eğitim Merkezi / Pestalotsi Çocuk Vakfı)
Aneta Trpevska (Makedonya Sivil Eğitim Merkezi / USAID Eğitimde Gençlerin Etnikler Arası Entegrasyonu Projesi)
Besa Reçi (Makedonya Sivil Eğitim Merkezi / USAID Eğitimde Gençlerin Etnikler Arası Entegrasyonu Projesi)
Nebojša Moysoski (Makedonya Sivil Eğitim Merkezi / USAID Eğitimde Gençlerin Etnikler Arası Entegrasyonu Projesi)

Çeviri (Türkçeden): Gamze Selim

Tasarım: Polyesterday

Baskı Sayısı/Tiraj: 100

Yayımcı: Македонски центар за граѓанско образование

Yayımlayan: 2021

CIP - Каталогизација во публикација Национална и универзитетска библиотека "Св. Климент Охридски", Скопје

373.3/5.091.322=00(083.131)
373.3/5.064.2/3:316.723-021.463(083.131)

ORTAK derslerin düzenlenmesi hakkında kılavuz / [yazarlar
Nazikhtere Süleymani ... и др. ; işbirliği yapanlar Tülay Tahir ... и др. ; çeviri
(Türkçeden) Gamze Selim]. - Скопје : Македонски центар за граѓанско образование (МЦГО), 2021. - 42 стр. : илустр.; 30 см

Превод на делото: Упатство за организирање заеднички наставни часови. - Фусноти кон текстот. - Други автори:
Bilyana Traykovska, Ayşe Ajrulai, Ardiana Isahi Paloshi, Daniela Adamova. - Други соработници: Mayda
> Yoşevska - Stoyoska, Besnik Ramadani, Aneta Trpevska, Besa Reçi,
Nebojša Moysoski. - Содржи и: Ekler

ISBN 978-608-4940-09-8

1. Süleymani, Nazikhtere [автор] 2. Traykovska, Bilyana [автор]
3. Ajrulai, Ayşe [автор] 4. Isahi Paloshi, Ardiana [автор] 5.
Adamova, Daniela [автор]

а) Основно и средно образование -- Активности -- Различни наставни јазици -- Упатства
б) Мултиетнички односи -- Основно и средно образование -- Упатства

COBISS.MK-ID 55925253

Bu kılavuz, Makedonya Sivil Eğitimi Merkezi (MSEM) ekibi tarafından USAID Eğitimde Gençlerin Etnik Entegrasyonu Projesi ve Pestalozzi Vakfı'nın Çok-etnikli İşbirliği Belediyeleri Güçlendirme Projesi çerçevesinde, AGİT Üsküp Misyonu ile ortaklaşa geliştirilmiştir. Eğitim ve Bilim Bakanlığı, Eğitim Geliştirme Bürosu, Mesleki Eğitim ve Öğretim Merkezi ve Üsküp Şehri.

Bu kılavuzda ifade edilen içerik ve görüşler yazarlara aittir ve Amerika Birleşik Devletleri Uluslararası Kalkınma Ajansı (USAID) veya Amerika Birleşik Devletler Hükümeti, AGİT Üsküp Misyonu ve Pestalozzi Çocuk Vakfı'nın görüşlerini yansıtmayabilir. Kılavuz, Amerika Birleşik Devletleri Uluslararası Kalkınma Ajansı (USAID) aracılığıyla Amerikan halkının desteğiyle hazırlanmıştır.

БИРО ЗА РАЗВОЈ НА ОБРАЗОВАНИЕ
МИНИСТЕРСТВО ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА
РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
REPUBLICA E MAQEDONISE SE VERIUT
МИНИСТЕРСТВО ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА
Биро за развој на образованието
MINISTRIA E ARSIMIT DHE SHKENCËS
Byroja e zhvillimit të arsimit

Бр./Nr. 02-1437/1
20. 9. 2021 год./viti
СКОПЈЕ - ШКУП

Центар за стручно образование и обука
Qendrapër Arsim Profesional dhe Trajnim
Vocational Education and Training
Centre
РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
REPUBLICA E MAQEDONISE SE VERIUT
ЦЕНТАР ЗА СТРУЧНО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУКА
QENDRA PER ARSIM PROFESIONAL DHE TRAJNIM

Бр./Nr. 09-535/1
20-09-2021 год./viti
СКОПЈЕ - ШКУП

Врз основа на Акцискиот план на Националната стратегија за развој на концептот

Едно општество за сите и интеркултурализам, Приоритет 1: Обезбедување интеракција меѓу учениците од различни етнички заедници и различни наставни јазици во основното и средното образование, цел 2.1 Зајакнување на заедничките наставни активности во училишта, мерка 2.1.1.1 Подготовка на упатство за организирање на заеднички наставни часови, в.д. директорот на Бирото за развој на образованието и директорот на Центарот за стручно образование и обука донесоа

„Упатство за организирање заеднички наставни часови.“

Прилог: Упатство за организирање заеднички наставни часови (на македонски и албански јазик)

Биро за развој на образованието
В.Д. ДИРЕКТОР

Зекирија Хасипи

Центар за стручно образование и обука
ДИРЕКТОР

Шериф Мифтари

İÇERİK

1. GİRİŞ	3
2. KILAVUZUN AMACI	5
3. HEDEF KİTLE	5
4. EĞİTİM POLİTİKALARINDA ORTAK DERSLERE İLİŞKİN DAYANAK	6
5. ORTAK DERS DÜZENLENMESİNİN FAYDALARI	8
6. ORTAK DERS DESTEKLENMESİNDE HER DÜZEYDEN KURUMLARIN ROLÜ	11
6.1 MERKEZİ DÜZEYDEKİ KURUMLARIN ROLÜ	11
6.2 BELEDİYELERİN VE ÜSKÜP BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİNİN ROLÜ	12
6.2.1 Ortak Faaliyetleri Destekleme Sürecinde Belediyenin Rolü	12
6.2.2. Ortak Ders Yürütülmesi Sürecinde Belediyelerin ve Üsküp Büyükşehir Belediyesinin Faaliyetleri	14
6.3. OKULUN ROLÜ	15
6.3.1. Okul Düzeyindeki Faaliyetler	15
6.3.2. Ortak Ders Planlanması	18
6.3.3. Ortak Ders Organize Edilmesi	22
6.3.4. Ortak Ders Yürütülmesi	23
6.3.5. Ortak Ders Uzaktan Eğitim Yoluyla Yürütülmesi	24
6.3.6. Kültürlerarası Yetkinliklerin Gelişimi Bakımından Öğrencilerin Değerlendirilmesi	24
EKLER	26
Ek 1. Ortak Ders İzleme Raporu	27
Ek 2. Belediyelerin ve Üsküp Büyükşehir Belediyesinin Okulların Ortak Ders Düzenlemesini Desteklemedeki Rolü ve Görevleri	35
Ek 3. Farklı Bakış Açılarında Algılamaya Yönelik Faaliyet Türleri	41

1. GİRİŞ

Kuzey Makedonya Cumhuriyeti'ndeki eğitim sisteminin önceliklerinden biri, farklı etnik topluluklardan, veya farklı dilde eğitim gören öğrenciler, öğretmenler ve veliler arasındaki etkileşimi, karşılıklı işbirliğini ve güveni destekleyerek kültürlerarası değerleri besleyen, teşvik eden ve okullarda olumlu bir iklim sağlayan ve geliştiren kaliteli bir eğitim modeli oluşturmaktır.

Ortak Ders¹ Düzenlenmesi Hakkında Kılavuz İlkelerinin hazırlanması ve kabul edilmesi, Tek Toplum ve Kültürlerarasılık Kavramını Geliştirme Stratejisinin Eylem Planına dayanmaktadır.

Kültürlerarası ilişkilerin ve entegrasyon süreçlerinin beslediği ve kültürel farklılıkların teşvik edildiği bir eğitim iklimi farklı yaklaşımlarla sağlanmaktadır.

Eğitimde kültürlerarası ilişkiler ve kültürlerarasılık² etnik gruplar arası entegrasyona yönelik faaliyetler düzenleyerek güçlendirilir. Aslında, bunlar farklı dilde eğitim gören "karma" öğrenci grupları içeren ortak öğretim ve öğretim dışı faaliyetlerdir³ Bu tür faaliyetler, örgün eğitim sırasında farklı iletişim kurma ve işbirliği yapma fırsatı bulamayan öğrenciler arasındaki etkileşimi sağlamak açısından çok önemlidir. Öğretimin tek dilde yapıldığı okullara göre öğretimin iki veya üç dilde yapıldığı okullarda bu tür faaliyetlerin gerçekleştirilme olasılığı daha yüksektir. İki/üç dilde öğretimin yapıldığı okullarda, zorunlu dersler ile seçmeli derslerin öğretimi kapsamında ortak dersler gerçekleştirilmekte, ortak proje ve araştırmalar yürütülmektedir. Tam olarak iki veya üç dilde eğitim veren okullarda var olan etnik gruplar arası entegrasyona yönelik farklı türde faaliyetlerin yürütülmesine ilişkin koşullar nedeniyle eğitim sistemi, farklı eğitim dillerinden mümkün olduğunca çok sayıda öğrencinin aynı çatı altında eğitim görmesini teşvik eder.

Farklı dilde eğitim gören öğrenciler arasındaki etkileşimi geliştirmek amacıyla, bir eğitim diline sahip okullar, başka bir eğitim diline sahip okullarla işbirliği yapmaya ve farklı eğitim dillerinden oluşan "karma" grupların katıldığı öğretim faaliyetlerini ortaklaşa planlamaya, düzenlemeye ve uygulamaya teşvik edilmektedir. Aynı belediye veya bölgeden tek bir eğitim dilinde öğretimin gerçekleştirildiği okullarda, önceden iyi bir hazırlıkla öğrencilerin ortak sınıflarda fiziki katılımı ile belediye bünyesinde ortak dersler düzenlenebilir. Öte yandan, uzaktan eğitim, daha fazla fiziksel / coğrafi mesafede bulunan öğrenciler arasında ortak dersin düzenlenmesi için ayrıca fırsat sağlamaktadır.

1 "Ortak dersler", ilköğretimde birinci sınıftan üçüncü sınıfa kadar farklı eğitim dillerinden öğrencilerle yapılan ortak öğretim faaliyetlerini ve ilk ve ortaöğretim diğer sınıflarında düzenlenen ortak öğretim sınıflarını ifade eder.

2 Toplum ve Kültürlerarasılık Kavramı Geliştirme Ulusal Stratejisi 2020 - 2022 https://vlada.mk/sites/default/files/dokumenti/strategii/strategija_ednoopshtestvo_29.10.2019.pdf

3 İlköğretim Kavramı <https://mon.gov.mk/stored/document/Koncepcija%20MK.pdf>, ilköğretim Kanunu <https://mon.gov.mk/stored/document/Zakon%20za%20osnovnoto%20obrazovanie%20-%20Nov.pdf>, Ortaöğretim Kanunu <https://mon.gov.mk/stored/document/Zakon%20za%20srednoto%20obrazovanie.pdf>

Kültürlerarasılık, öğretimin iki veya üç dilde yürütüldüğü okullardaki genel çalışmaların organize edilmesiyle de geliştirilir. Böylece, tüm eğitim dillerinin aynı vardiyada zorunlu olarak kullanılması yoluyla, tüm eğitim dillerinden öğretmenlerle ortak profesyonel faaliyetler ve tüm eğitim dillerinden ebeveynler / velilerin katıldığı ortak kuruluşlar aracılığıyla farklı etnik kökenlerden öğretmenlerin ve öğrencilerin resmi ve gayri resmi iletişimi için koşullar yaratılır.

Ortak ders düzenlenmesi, farklı eğitim dillerinden öğrenciler arasında uyumu sağlamanın yollarından biridir ve halihazırda birçok okulda mevcuttur. Ortak dersler, farklı eğitim dillerinden iki sınıfın birleştirilmesiyle, sınıftaki öğrenci sayısı ile ilgili yasal düzenlemelere ve karma etnik yapıya sahip bir sınıfta ve iki dilde karma sınıfların ortak ders düzenlenmesi kriterlerine uyularak gerçekleştirilir. Öğretimde, bu ortak dersleri, her öğretim dilinden aynı konuyu öğreten iki öğretmen tarafından yürütülür.

Ortak Ders düzenlenmesi için eğitim ve mesleki literatür (edebiyat) sağlayarak öğretmenlerin yeterlilikleri⁴ hazırlıkları, bağlılıkları ve etkinlikleri uygulama isteklerinin güçlendirilmesi gerekir.

Okullarda ortak öğretimin uygulanmasında uygulanan ilke, prensip ve kriterler, eğitimde etnikler arası entegrasyonu ve kültürlerarasılığı güçlendirmek adına eğitim sisteminde daha fazla tanıtılacak ortak derslerle ilişkin standartların esası olmalıdır⁵.

Uygulamanın iyi bir örneği, USAID'in Eğitimde Etnikler arası Entegrasyon Projesi (EEEP) ve Eğitimde Gençlerin Etniklerarası Entegrasyonu (EGEE)⁶, projesi, Pestalotsi Çocuk Vakfı - Çoketnikli İşbirliğinin Güçlendirilme projesi⁷ ve diğer projeler kapsamında Makedonya Sivil Eğitimi Merkezi (MSEM) tarafından desteklenen ortak derslerdir.

4 Öğretmenlerin temel yeterlilikleri ve öğretmen danışmanı ve öğretmen danışmanı için standartlar, güvenli ve teşvik edici bir öğrenme ortamı ve okul iklimi yaratma alanlarında etnik gruplar arası entegrasyon ve öğrencilerin demokratik katılımı için yeterlilikleri içerir.

5 <https://www.bro.gov.mk/>

6 Ortak dersler, Üsküp Şehri ("Arsenie Jovkov", "Boro Petrusevski", "Zdravko Cvetkovski", "Braka Miladinovci", "Vlado Tasevski", "Dimitar Vlahov", "Josip Broz Tito") liselerinde gerçekleştiriliyor.

7 Aşağıdaki 9 belediyede ilkokullarda ortak dersler gerçekleştirilir: Strumica (Marşal Tito, Marşal Tito-k. Murtino, Nikola Vaptsarov), Manastir (Gjorgji Sugarev, Goce Delçhev, Krste Petkov Misirkov-s. Bistritsa), Gostivar (Gotse Delçev, Edinstvo, Mustafa Kemal Atatürk), Butel (Petar Zdravkovski Penko, Jivko Brajkovski, Panajot Ginovski), Kumanovo (Toli Zordumis, Kiril ve Metodi, Braka Ribar-k. Tabanovtse), Radoviş (Nikola Karev, Krste Petkov Misirkov, Ortse Nikolov - k. Injevo), Dolneni (Pere Toshev-k. Desovo, Vera Tsiriviri Trena-s. Debreşte, Liria-k. Jitoşel), Tetovo (Kiril ve Metodi, Bratstvo Migeni, Liria), Struga (Braka Miladinovtsi, Murat Labuništa-sk Labuništa, Edinstvo -k. Oktasi).

2. KILAVUZUN AMAÇLARI

İşbu Kılavuz, öncelikle okulların ortak ders uygulamaya teşvik edilmesi ve farklı dillerde eğitim gören öğrencilerle Ortak Ders daha kolay planlanması, düzenlenmesi ve yürütülmesi, izlenmesi, desteklenmesi ve değerlendirilmesi, aynı zamanda Ortak Ders gerçekleşmesi için bir iklim yaratmak doğrultusunda eğitim sistemine dahil olan tüm taraflar⁸ arasındaki iletişim ve karşılıklı işbirliği süreçlerinin güçlendirilmesi amacıyla tasarlanmıştır.

3. HEDEF KİTLE

KILAVUZ, ORTAK DERS UYGULANMASI SÜRECİNDEKİ TÜM PAYDAŞLARA YÖNELİKTİR.

Okul düzeyinde, Kılavuz müdürlere, okul entegrasyon ekibine, uzman personele ve öğretmenlere ortak dersleri planlama, organize etme, sürdürme ve katılma konusunda yardımcı olacaktır.

Belediye düzeyinde Kılavuz, Ortak Ders başlatılması, planlanması, izlenmesi ve desteklenmesi için belediyede eğitimden sorumlu kişi, belediye başkanı ve eğitim komisyonu tarafından kullanılabilir.

Merkezi düzeyde Kılavuz, kurumlara Ortak Ders gerçekleştirilmesine ilişkin izleme (denetim) ve değerlendirme sürecini yürütme, okulların desteklenmesi ve kapasite geliştirme, etnik gruplar arası entegrasyon ve kültürlerarasılık alanındaki başarılar hakkında bilgi verme konularında hizmet edecektir.

Dolayısıyla Kılavuzun, düzenlenen Ortak Ders planlanması, düzenlenmesi, uygulanması ve kayıt altına alınması sürecinde yer alan tüm tarafların yetkinliklerinin uygulanmasını sağlayacağı sonucuna varılabilir.

⁸ "Eğitim sistemine dahil olan tüm taraflar", öğrenciler, öğretmenler, uzman personel, okullardaki öğretim dışı personel, müdürler, ebeveynler / veliler ve Okul Kurulu üyeleri ile eğitimden sorumlu yerel topluluk ve eğitim kurumlarının temsilcileri anlamına gelir.

4. EĞİTİM POLİTİKALARINDA ORTAK DERSLERE İLİŞKİN DAYANAK

Farklı dillerde derslere katılan öğrencilerin daha fazla etkileşime ve kültürlerarası yetkinliklerinin güçlendirilmesine duyulan ihtiyaç, aşağıdakiler gibi en önemli, stratejik belgelerde belirtilmektedir:

- ✓ 2020-2022 Dönemine Ait Toplum ve Kültürlerarasılık Kavramını Geliştirme Stratejisi⁹;
- ✓ 2018 - 2025 Dönemine Ait Eğitim Stratejisi ve Eylem Planı¹⁰;
- ✓ "Makedonya Cumhuriyeti Eğitim Sisteminde Entegre Eğitime Yönelik Adımlar" Stratejisi;
- ✓ İlköğretim Kavramı¹¹;
- ✓ İlköğretimde Öğretim Dışı Etkinlikler Kavramı¹²;
- ✓ İlköğretim Kanunu¹³;
- ✓ İlköğretim Kanunu'ndan kaynaklanan Düzenlemeler¹⁴;
- ✓ İlköğretimin Sonunda Öğrenci Başarısına İlişkin Ulusal Standartlar¹⁵;
- ✓ İlköğretimde serbest Seçmeli Dersler Rehberi¹⁶;
- ✓ Ortaöğretim Kanunu¹⁷;
- ✓ İlköğretim ve Ortaöğretim Okullarında Öğretmen ve Uzman Personel Kanunu¹⁸;
- ✓ İlköğretim ve Ortaöğretim Okullarında Öğretmen ve Uzman Personel Kanunu'ndan kaynaklanan Düzenlemeler¹⁹.

2018 - 2025 Dönemine Ait Eğitim Stratejisi ve Eylem Planı, bir vizyon olarak, öğrencilerin ihtiyaçları doğrultusunda demokratik çok kültürlü bir toplum, işgücü piyasası ve küresel bilim ve teknoloji ortamında yeni zorluklar koşullarında gelecek nesillerin bilgi, beceri ve yetkinlik kazanmalarını sağlayan modern programlarla öğrenciye yönelik kapsamlı, kapsayıcı ve bütünlük bir eğitim sağlama taahhüdünü vurgulamaktadır. Stratejinin vizyonuna göre, çok kültürlülüğü, etnik gruplar arası entegrasyonu, farklılığa karşı saygı ve demokratik değerleri teşvik etmeyi amaçlayacaktır.

9 https://vlada.mk/sites/default/files/dokumenti/strategiji/strategija_ednoopshtestvo_29.10.2019.pdf

10 <https://mon.gov.mk/page/?id=2048>

11 <https://mon.gov.mk/stored/document/Koncepcija%20MK.pdf>

12 <https://www.bro.gov.mk/wp-content/uploads/2020/06/Koncepcija-za-vonnastavni-aktivnosti-2020-1.pdf>

13 <https://mon.gov.mk/stored/document/Zakon%20za%20osnovnoto%20obrazovanie%20-%20nov.pdf>

14 <https://mon.gov.mk/category/?id=2056>

15 <https://mon.gov.mk/stored/document/standardi-USVOENI.pdf>

16 <https://www.bro.gov.mk/%d0%b2%d0%be%d0%b4%d0%b8%d1%87-%d0%b7%d0%b0-%d1%81%d0%bb%d0%be%d0%b1%d0%be%d0%b4%d0%bd%d0%b8-%d0%b8%d0%b7%d0%b1%d0%be%d1%80%d0%bd%d0%b8-%d0%bf%d1%80%d0%b5%d0%b4%d0%bc%d0%b5%d1%82%d0%b8-%d0%b7%d0%b0/>

17 <https://mon.gov.mk/stored/document/Zakon%20za%20srednoto%20obrazovanie.pdf>

18 <https://mon.gov.mk/stored/document/Zakon%20za%20nastavnicite%20i%20str.pdf>

19 <https://mon.gov.mk/category/?id=2056>

2019 yılında kabul edilen İlköğretim Kanunu, okul entegrasyon ekibini, Eğitimde Etnikler arası Entegrasyon ile ilgili müdürlerin yetkinliklerini ve ayrıca etnik/dilsel olarak karışık katılımcı gruplarının entegrasyonu gibi etkileşime yönelik faaliyetlerin uygulanmasını ve desteklenmesini düzenlemektedir. Kanun ayrıca Yıllık Okul Çalışma Programında okulların etnik gruplar arası entegrasyon ve ortak öğrenci girişimleri için faaliyetler planlamasını düzenlemektedir.

Ortaöğretim Kanunu ayrıca okulların çok kültürlülük, etnik gruplar arası entegrasyon ve hoşgörünün gelişmesine ve teşvik edilmesine katkıda bulunan etkinlikler düzenleyebilmesini öngörmektedir.

İlköğretim ve Ortaöğretim Okullarında Öğretmenler ve Uzman Personel Kanunu, kursiyerler, öğretmenler ve uzman personel ile mesleki ve kariyer gelişimi için yeterlilikleri belirler. Özellikle teşvik edici bir öğrenme ortamı yaratmak (güvenli ve teşvik edici bir öğrenme ortamı ve olumlu bir okul iklimi yaratmak); sosyal ve eğitimsel içerme; aile ve toplumla iletişim ve işbirliği alanları, okullarda ortak faaliyetlerin başarılı bir şekilde uygulanması ile ilgili yeterliliklerle yakından ilişkilidir.

Yeni İlköğretim Kavramı, "Eğitimde Kültürlerarasılık" alanına ayrılmış özel bir bölüme sahiptir. Bu bölümde eğitimde kültürlerarasılığın farklı şekillerde sağlanması öngörülmektedir. Bunun bir yolu, ülkemizde yaşayan tüm toplulukların kültürel özelliklerini tanıtan ve/veya bu toplulukların üyeleri arasındaki etkileşimi gösteren çok kültürlü içeriği tanıtmaktır. Bu tür içerikler, mümkün olduğunda tüm derslerin müfredatında bulunur ve ders kitaplarında ve öğretim malzemelerinde zorunlu olarak yansıtılır. Kültürlerarasılığın güçlendirilmesi, farklı eğitim dillerinde eğitim gören *"karma" öğrenci gruplarıyla öğretim ve öğretim dışı etkinlikler düzenleyerek öngörülmektedir.* Bu tür etkinlikler, *örgün eğitim sırasında farklı iletişim kurma ve işbirliği yapma fırsatı bulamayan öğrenciler arasındaki etkileşimi* sağlamak açısından oldukça önemlidir.

Etnik entegrasyon ve kültürlerarasılık alanında öğretim, profesyonel ve yönetim kadrosunun kapasitelerinin güçlendirilmesini sağlayan ve ortak öğretim sınıflarının başarılı bir şekilde gerçekleştirilmesi için iyi bir esas oluşturan belgeler şunlardır:

- ✓ İlkokul Gelişimi ve Yıllık Çalışma Programının Şekli ve İçerik Düzenlemesi²⁰;
- ✓ Alanlara Göre İlk Okul Ve Orta Okullarda Öğretmenlerin Temel Mesleki Yeterlilikler Düzenlemesi²¹;
- ✓ İlk Okul Ve Orta Okullarda Uzman Personelin Alanlara Göre Temel Mesleki Yeterlilikler Düzenlemesi²²;
- ✓ Öğretmen-Mentor ve Öğretmen-Danışman Unvanları Hakkında Mesleki Standartlar ve Edinilme Şekli Düzenlemesi²³

20 <https://mon.gov.mk/content/?id=3297>

21 https://mon.gov.mk/stored/document/06_Pravilnik-za-osnovni-profesionalni-kompetencii-za-nastavnici_18_02_20...pdf

22 https://mon.gov.mk/stored/document/07_Pravilnik-za-osnovni_kompetencii_strucen_sorabotnik_13_02_2020.pdf

23 <https://mon.gov.mk/stored/document/pravilnik-profesionalni-standardi-za-nastavnici-1.pdf>

- ✓ Uzman Personel-Mentor ve Uzman Personel-Danışman Unvanları Hakkında Mesleki Standartlar ve Edinilme Şekli Düzenlemesi²⁴
- ✓ Üst Unvana Terfi Standartları Düzenlemesi²⁵
- ✓ Stajter Destekleme Programı ve Temel Mesleki Yeterliliklere Hakim Olma ve Mesleki Sınava Girmeye Hazırlık Raporunun Şekli, İçeriği ve Unsurları Düzenlemesi²⁶;
- ✓ İlkokul Müdürünün Mesleki Yeterlilikler Düzenlemesi²⁷;
- ✓ Okulların Çalışmalarının Kalitesine İlişkin Göstergeler²⁸;
- ✓ İlkokul ve ortaokul Müdürlerinin Eğitim ve Sınav Programı²⁹.

5. ORTAK DERS DÜZENLENMESİNİN FAYDALARI

Öğrenciler İçin Faydalar

Bugüne kadarki tecrübeler, kültürlerarası yeterliliklerin geliştirilmesinin öğrencilerin daha empatik, daha esnek ve hoşgörülü olmalarına yardımcı olduğunu kanıtlıyor. Ortak dersler aracılığıyla öğrencilere yönelik etnik gruplar arası entegrasyon programları, öğrencilerin çeşitliliğin sunduğu fırsatlardan yararlanmalarına ve farklı ve zorlu bir dünyada nasıl iletişim kuracaklarını, ortak çıkarlar konusunda işbirliği yapacaklarını öğrenmelerine olanak tanır.

Kültürlerarası öğrenme aynı zamanda öğrencilerin farklılıkları kabul etmeyi ve saygı duymayı, çalışmayı ve kendilerinden farklı olan sınıf arkadaşlarını desteklemeyi öğrendikleri daha yaratıcı ve sağlıklı bir öğrenme ortamı oluşturur. Bu sınıflarda öğrenciler, kültürel karmaşıklığı anlamının ilk adımı olarak kendileri ve kendi kültürleri hakkında da bilgi edinirler. Öğrencilerin ortak derslerden edineceği faydalar şunlardır:

- ✓ sivil ve demokratik değerler geliştirmek ve öğrenciler için önemli olan konularda işbirliği yapmak
- ✓ etnik/kültürel önyargıları ve çeşitliliğe saygıyı azaltmak
- ✓ stereotiplerin (kalıplaşmış kelimelerin) üstesinden gelmek
- ✓ kendine olan güveni ve kendisinden farklı olana karşı güveni güçlendirmek

24 <https://mon.gov.mk/stored/document/pravilnik-za-profesionalni-standardi-za-strucni-sorobotnici.pdf>

25 https://mon.gov.mk/stored/document/Pravilnik%20za%20standardi%20za%20napreduvanje%20vo%20zvanje_5.10.2020.pdf

26 <https://mon.gov.mk/stored/document/Pravilnik%20za%20formata%20sodrzinata%20i%20elementite%20na%20Programata%20i%20izvestajot-%20pripravnik.pdf>

27 <https://mon.gov.mk/stored/document/Pravilnik%20za%20profesionalni%20kompetencii%20za%20direktor%20na%20osnovno%20uciliste.pdf>

28 https://www.britishcouncil.mk/sites/default/files/priracnik_ikru-mk.pdf

29 <https://dic.edu.mk/wp-content/uploads/2018/09/Programa-za-osnovna-obuka-na-direktori.pdf>

- ✓ gençler arasında uyum ve sinerji sağlamak
- ✓ "öteki"nin dilini öğrenme fırsatı yakalamak.

Öğretmenler İçin Faydalar

Öğretimin karma bir öğrenci grubunun olduğu bir sınıfta gerçekleşmesi için öğretmenlerin kendilerini bu tür öğretimin zorluklarına hazırlaması gerekir. Bu, kendi yetkinliklerini geliştirmek, her şeyden önce öğrencilerin ait olduğu kültürü ve kendilerini anlamaları anlamına gelir. Yetkin öğretmenler, kapsayıcı sınıflar oluşturmada ve farklı kültürel ve etnik kökene sahip öğrencilerle ve okullarından ve diğer ortak okullardan vb. farklı kültürel geçmişe sahip diğer öğretmenlerle çalışma konusunda daha verimlidir. Kültürlerarası değerleri oluşturmak, beslemek ve inşa etmek, öğretmenlerin ilginç kültürlerarası projeler planlamasına ve uygulamasına ve yerel topluluklarda daha derin ve daha kapsamlı bir etki yaratmasına yardımcı olur. Bu bağlamda, öğretmenler için faydaları şunlardır:

- ✓ temel mesleki yeterlilikleri (kültürlerarası alanda) ve daha yüksek bir unvan (mentor ve / veya danışman) için standartları elde etmek
- ✓ daha fazla işbirliği ve uyum, kapasite geliştirme, birbirinden öğrenme (deneyim alışverişi):
 - ortak öğretimin planlaması
 - öğretim malzemelerinin değiş tokuşu
 - değerlendirme araçlarını ortaklaşa hazırlamak
 - eğitimlere ve profesyonel varlıklara ortak katılımdan elde edilen deneyimlerin değiş tokuşu
 - ortak faaliyetlere ve derslere karşılıklı ziyaretler
 - başkalarına (meslektaşlar öğretmenler, öğrenciler, veliler) olan güven ve saygıyı güçlendirmek.

Okul İçin Faydalar

Ortak dersler, özellikle okulda iki veya daha fazla dilde öğretim yapıldığında, okul organlarının okuldaki işleyişinde daha işbirlikçi olmalarını sağlar, okuldaki ve diğer okullarla işbirliği ve uyum ruhunu güçlendirir. Okullarda, farklı kültürlerden insanlar iletişim kurar ve birbirlerinden öğrenirler, öğretmenler ve öğrenciler kültürlerarası öğrenmeyi çalışmalarının bir parçası olarak kabul eder ve okul kültürlerarasılığı en üst değer olarak besler.

Öğretmenler, okuldaki diğer organlar (öğretmenler konseyi, öğrenci meclisi, öğretmenler heyeti ,veli heyeti vb.) gibi, öğrencilerin okulda öğrendiklerini yaşadıkları yerde daha geniş topluluğa işbirliğini teşvik etmek için kullanmalarına doğrudan yardımcı olur. Bu,;

- ✓ okuldaki eğitim sürecine olumlu bir şekilde yansıyan kültürlerarası standartlara³⁰, saygı göstermek için pozitif duygusal iklim;

³⁰ <https://www.bro.gov.mk/>

- ✓ güvenli okul ortamı;
- ✓ eğitim dilinden bağımsız olarak okul düzeyinde aynı standart ve kriterleri belirlemek;
- ✓ pozitif karşılıklı bağımlılığın bir sonucu olarak daha yüksek eğitim başarıları;
- ✓ çalışanlar arasında meslektaşlık ve işbirliği duygusunu artırmak.

Toplum İçin Faydalar

Öğrenciler arasında kültürlerarası yetkinliklerin geliştirilmesi, aynı zamanda Kuzey Makedonya Cumhuriyeti Hükümeti'nin herkes için bir toplum yaratma stratejik hedeflerinin yerine getirilmesine ve dolayısıyla kültürlerarası toplumu yaşamaya ve teşvik etmeye hazır geleceğin vatandaşlarına katkıda bulunur. Yani, şu anlama gelir:

- ✓ demokratik ve kültürlerarası değerlere sahip, çeşitliliğe saygı duyan ve etnik gruplar arası ilişkileri gelişmiş bir toplum inşa etmek;
- ✓ farklı etnik/kültürel grupların gelişmiş pozitif karşılıklı bağımlılığına sahip bir toplum inşa etmek;
- ✓ ülke genelinde daha yüksek eğitim sonuçlarına ulaşmak;
- ✓ eğitim diline göre karşılaştırmalı olarak ülke düzeyinde aynı/yaklaşık sonuçlara ulaşmak.

6. ORTAK DERS DESTEKLENMESİNDE HER DÜZEYDEN KURUMLARIN ROLÜ

Okullardaki mesleki kurullar ve yönetim organları dahil olmak üzere merkezi, yerel ve okul düzeyindeki işlevsel bağlantı ve uyum, okulların ortak faaliyetlerinin başarılı bir şekilde uygulanmasını sağlamakta ve öğretmenlerin özverisi özellikle Ortak Ders başarılı bir şekilde yürütülmesine katkıda bulunmaktadır.

6.1 MERKEZİ DÜZEYDEKİ KURUMLARIN ROLÜ

Eğitimde etnik gruplar arası entegrasyon ayonelik ortak faaliyetlerin planlanmasından, izlenmesinden ve/veya kayıt altına alınmasından merkezi olarak sorumlu olan kurumlar şunlardır: Eğitim ve Bilim Bakanlığı, Eğitim Geliştirme Bürosu (EGB), Mesleki Eğitim ve

Öğretim Merkezi (MEÖM), Devlet Eğitim Müfettişliği (DEM), Devlet Sınav Merkezi (DSM) ve Eğitimde Etnikler Arası Entegrasyonu Destekleme Komisyonu.

Eğitim ve Bilim Bakanlığı bir bütün olarak toplumdaki yaşam kalitesini iyileştirmenin kilit noktası olarak kaliteli eğitim ve bilimin değerlerini ve temellerini teşvik etme vizyonuna sahiptir. Eğitim ve Bilim Bakanlığı'nın rolü, okullarda Ortak Ders sorunsuz yürütülmesi için tüm yasal, idari ve stratejik koşulları ve çerçeveleri sağlamaktır.

Eğitimde Etnikler Arası Entegrasyonun Teşvik Edilmesine Yönelik Kapasitelerin Güçlendirilmesi Komisyonu³¹ – EBB bünyesinde kurulmuş olup, uygulanan etnik gruplar arası entegrasyon faaliyetlerine ilişkin EGB, MEÖM, DSM ve DEM gibi ilgili kurumlardan olduğu gibi, hem zorunlu eğitimde hem de ilkökul ve ortaokulların öğretim dışı faaliyetlerinde uygulanan ortak faaliyetlere ilişkin toplanan veriler üzerinden, Kuzey Makedonya Cumhuriyeti'ndeki eğitim sisteminde etnik gruplar arası uyumu sağlama sürecinde başarıları ölçmek için bir araç olan Başarıları Ölçme Planının (BÖP) yerine getirilmesini izlemektedir. Elde edilen sonuçlar, milli önceliklerin belirlenmesi ve gelecekteki faaliyetlerin planlanması için esas teşkil etmektedir.

Eğitim Geliştirme Bürosu ve Mesleki Eğitim Merkezi, ortak öğretim faaliyetlerinin başarılı bir şekilde uygulanmasına yönelik yönergeler/talimatlar vermek, ortak öğretim dersleri/ faaliyetlerini gerçekleştirme kriterleri ve izleme araçları belirlemek, mesleki gelişim ve profesyonel literatür sağlamak, dersleri/faaliyetleri takip etmek ve rehberlik etmek, iyileştirme için tavsiyelerde bulunmak, kayıt altına almak, uygulanan faaliyetlerin / derslerin analizini yapmak ve analize uygun olarak ortak faaliyetlerin uygulanmasını iyileştirmek için önerilerde bulunmaktadır. EGB ve MEÖM, Yıllık Çalışma Programı ile Ortak Ders uygulanmasını izleme ve öğretmenlere tavsiye vermenin planlamasını yapmakta ve belirlenen ihtiyaçlara göre ek eğitimler düzenlemektedir.

Kurumları İzlemek ve Destek Sağlamak (EGB ve MEÖM)

Ortak Ders kalitesini ve dersleri düzenleyen öğretmenlerin motivasyonunu artırmak adına Eğitim Geliştirme Bürosu ve Mesleki Eğitim ve Öğretim Merkezi danışmanları Ortak Ders gerçekleştirilmesini izler. Kurumların danışmanlık ve mentorluk-öğretici yetkinliğinden başlayarak ilgili danışman, bazı Ortak Ders hazırlanması ve gerçekleştirilmesi sürecine katılır ve ortak dersin bitiminden sonra öğretmenlerle tartışmalara katılır.

Dersin izlenmesi sırasında danışman, ortak dersin gerçekleştirilmesi hakkında rapor belgesinin bir parçası olarak, belirlenmiş bir izleme aracına dayalı olarak dersi değerlendirir; ortak dersin gerçekleştirilmesinden sonra ise, danışman dersin kalitesini artırmak amacıyla tavsiyelerde bulunur ve Ortak Dersi İzleme Raporunu doldurur. (Ek no.1).

Devlet Eğitim Müfettişliği – Entegre Değerlendirme aracılığıyla etnik entegrasyon ve ortak sınıflar için faaliyetlerin uygulanmasını değerlendirir ve bunları Kuzey Makedonya

³¹ Eğitim ve Bilim Bakanlığı, EGB, MEÖM, DSM, DEM, Yerel Özyönetim Birimleri Birliği (YÖBB) ve Siyasi Sistem Bakanlığı bünyesindeki Topluluk Dillerini Geliştirme Ofisi temsilcilerinden oluşur.

Cumhuriyeti'ndeki eğitim kurumlarında eğitim sürecinin kalitesine ilişkin Yıllık raporlarda yayınlar.

6.2 BELEDİYELERİN VE ÜSKÜP BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİNİN ROLÜ

6.2.1 Ortak Faaliyetleri Destekleme Sürecinde Belediyenin Rolü

Belediyeler ve Üsküp Büyükşehir Belediyesi, yasal yetkileri dahilinde, öğrencileri dayanışma, eşitlik, sosyal topluluğun tüm üyeleriyle işbirliğini teşvik eden deneyimsel bilgi, yetkinlikler ve değerler aracılığıyla çok kültürlü bir toplumda yaşama hazırlayacak demokratik ilkelere dayalı bütünleşik eğitim için koşullar yaratmakla yükümlüdür.

Yerel Özyönetim Kanununa dayanarak, her belediye ve Üsküp Büyükşehir Belediyesi, yerel ihtiyaçlara ve eğitimin ve bir bütün olarak toplumun geliştirilmesine ilişkin vizyonlarına uygun olarak eğitim politikaları oluşturma ve uygulamadaki rolünü güçlendirdiği kendi programını ve stratejik belgelerini hazırlama fırsatına sahiptir. Bu nedenle, eğitimde etnik gruplar arası entegrasyonu teşvik etmeyi amaçlayan her belediye, eğitim politikalarını kendi bünyesinde belirli faaliyetlere ve görevlere dönüştürmek zorundadır:

- ▶ Kabul edilen politikaların sürdürülebilirliğini ve geliştirilmesini sağlayacak etnik gruplar arası entegrasyonun teşvik edilmesi için çok yıllık stratejik belgeler; ve
- ▶ Eğitim alanında yıllık çalışma programları.

6.2.1.1 Ortak Eğitim-Öğretim Faaliyetlerinin Uygulanması İçin Finansal Desteğin Sağlanması

Stratejik program belgelerine dayalı eğitim politikalarının başarılı bir şekilde uygulanması için belediyenin ve Üsküp Büyükşehir Belediyesinin bütçelerinde hem bir yıllık hem de çok yıllık yeterli mali kaynak sağlamaları gerekmektedir. Ortak Ders ve diğer etnik gruplar arası bağlantı ve işbirliği biçimlerinin gerçekleştirilmesi için finansal destek aşağıdaki şekillerde sağlanır:

- ▶ Belediyelerin ve Üsküp Büyükşehir Belediyesinin esas bütçeleri dahilinde;
- ▶ Okullara blok-hibe dağıtımı yoluyla; ve
- ▶ Bağış, hibe vb. sağlayarak.

Programlama ve bütçeleme, önceden belirlenmiş mekanizmalar ve yasal prosedürler aracılığıyla eş zamanlı olarak gerçekleşen süreçlerdir.

Ortak öğretim etkinliklerinin programlanması ve bütçelenmesi süreçlerinde aslında neler planlanmalıdır?

- ▶ - Ortak dersler bir yandan belediyelerin ve Üsküp Büyükşehir Belediyesinin program belgelerinin bir parçası olmalı, ancak aynı zamanda

okulların yıllık çalışma programlarına ve daha sonra okuldaki öğretim sürecinin organizasyonuna yansıtılmalıdır;

- Belediyeler ve Üsküp Büyükşehir Belediyesi, okullarda Ortak Ders gerçekleştirilmesi ve teşvik edilmesi sürecini desteklemek için *temel bütçesindeki* ilgili kalemlerin mali kaynaklarının planlanmasında rol oynamaktadır. Ayrıca merkezi hükümet tarafından aktarılan *blok-hibe fonlarının dağıtımını* okullara yapmaktadır. Hem belediyeler hem de Üsküp Büyükşehir Belediyesi, bağımsız olarak veya okullarla birlikte, yerel ve uluslararası vakıflara, kuruluşlara vb. ortak ders düzenlemek adına *bağış ve hibe* başvurusunda bulunma fırsatına sahiptir.

6.2.2. Ortak Ders Yürütülmesi Sürecinde Belediyelerin ve Üsküp Büyükşehir Belediyesinin Faaliyetleri

Ortak öğretim derslerinin gerçekleşme aşamaları:

- ✓ **Hazırlık aşaması** – öğretim yılının başlangıcından önceki dönem;
- ✓ **Uygulama aşaması** – okul yılı boyunca;
- ✓ **İzleme ve değerlendirme aşaması** – bir değerlendirme süreci olarak faaliyetlerin başlangıcından ve tamamlanmasından sonra, uygulama sonuçlarının değerlendirildiği öğretim yılı sonunda.

Hazırlık aşaması öğretim yılının başlangıcından önceki dönemi kapsamalıdır. Genellikle belediyenin eğitim sorumluları ile ortak sınıfların gerçekleştirileceği okulların okul entegrasyon ekiplerinin müdürleri ve koordinatörleri arasında bir toplantı ile başlatılmalıdır. Daha sonra, belediye temsilcilerinin, okul müdürleri ve koordinatörlerin sürekli istişare ve koordinasyonu ile ortaklaşa işlenecek konular, sınıflar ve ortak dersleri yürütecek öğretmenler seçimi yapılır, Ortak Ders gerçekleştirilme plan ve dinamiği belirlenir, okul kurulları, veli heyetleri nezdinde konuşmalar ve tanıtımlar yapılır ve daha birçok faaliyet yürütülür.

Uygulama aşaması en uzun, veya öğretimin tüm ayları boyunca sürer. Bu aşamada belediyelerin ve Üsküp Büyükşehir Belediyesinin rolü, sorunları ve üstesinden gelmenin yollarını keşfetmek amacıyla TUI müdürü ve koordinatörü ile düzenli toplantılar ve istişare toplantıları düzenleyerek ortak öğretim faaliyetlerinin uygulanmasının tüm yönlerinde aktif destek vermektir.

İzleme ve değerlendirme aşaması, genellikle eğitim-öğretim yılının bitiminden sonra uygulanır, ancak okul yılı boyunca ortak ders uygulamalarının izlenmesi ve değerlendirilmesine yönelik faaliyetler de bulunmaktadır. Öğrenciler ve öğretmenler arasındaki etkileşimin güçlenme derecesi, bu tür derslere katılmanın memnuniyeti ve ders notları yoluyla elde edilen bilgi düzeyi hakkında veriler olduğu gibi, meslektaşlar arası çalışma ve işbirliği yoluyla öğretmenlerin yetkinliklerin geliştirilmesi hakkında verilerin elde edilmesi amacıyla değerlendirme süreci boyunca ilgili soru formları ve anketler kullanılır. Belediye ve okullar, okullardaki gerçek kültürlerarası yaşamı planlamak için nesnel bir parametre olarak etnikler arası entegrasyonun teşvik edilmesi için gelecekteki politika ve stratejilerine elde edilen verileri dahil etmelidir.

Ek 2'de, Ortak Ders düzenlenmesinde belediyelerin ve Üsküp Büyükşehir Belediyesinin özel rolüne ilişkin kapsamlı bir genel bakış verilmiştir.

6.3. OKULUN ROLÜ

Okulda *Ortak Ders ve/veya faaliyetlerin* yürütülmesi, okul yönetimi, okul entegrasyon ekibi ve uygulayıcı öğretmenler gibi Ortak Ders/faaliyetlerin başarılı bir şekilde uygulanmasından doğrudan veya dolaylı olarak sorumlu olan okuldaki tüm birimlerin katılımını gerektirir. Uygulanan faaliyetler, okul düzeyindeki faaliyetler ve öğretmenlerin faaliyetleri ile ilgilidir.

6.3.1. Okul Düzeyindeki Faaliyetler

Okuldaki Ortak Ders ve/veya faaliyetlerin planlanması, eğitim-öğretim yılında öğretime başlamadan önce yapılır. Müdür, okul entegrasyon ekibiyle birlikte, eğitim dili ve okul yılı başına sınıf sayısına ve sınıf başına düşen öğrenci sayısına bağlı olarak, ortak dersleri uygulamak için yetkin (uygun öğretilere/çalıştaylara katılmış) öğretmenlerin bir listesini hazırlar. Okul düzeyinde, "karma" sınıflarda hangi zorunlu veya seçmeli derslerin yapılacağına ve okullar (bir meslek ortaokulunda) tarafından programlanan içerikler ile ilgili ortak bir program hazırlanıp hazırlanmayacağı ve uygulanıp uygulanmayacağına karar verilir.

Öğrencilerin özel durumlarına ve ihtiyaçlarına göre farklı okullarda (ilkokul, ortaokul/ meslek okulu) farklılık gösteren Yıllık Okul Çalışma Programında ortak faaliyetler planlanmaktadır. Bunlar okul misyonunun, vizyonunun, okul politikalarının ve eylem planının bir parçasıdır. Okul planlama sürecinin esasını, okulun bu konuyla ilgili olarak şu anda nerede olduğunu değerlendirmek için yapılan öz değerlendirme sonuçları oluşturmaktadır.

Ortak dersler ve kültürlerarası etkinliklerin planlanması sırasında Ek 1'de gösterilen belirli ilkelere uyulmalıdır.

6.3.1.1 İlk ve Ortaöğretimde Ortak Zorunlu Dersler

Zorunlu ders statüsündeki dersler kapsamında düzenlenen ortak dersler, örneğin araştırma, proje, sunum, performans vb. gibi ortak bir ürünle sonuçlanan faaliyetlere özel vurgu yapılarak öğretimin gerçekleştirilmesi sırasında öğrenciler arası etkileşimi sağlayan yöntem, teknik ve stratejilerle öğrencilere yönelik faaliyetler kullanılırsa tüm derslerde uygulanabilir. Mevcut uygulama, resim eğitimi/sanat, müzik eğitimi/sanat ve beden eğitimi/spor ve spor etkinlikleri, yabancı diller ve mesleki konular gibi belirli konularda teorik öğretim ve/veya uygulamalı öğretimin (orta mesleki eğitimde) olduğu derslerle gerçekleştirilen ortak faaliyetlerin başarılı bir şekilde yürütüldüğünü göstermektedir.

Bu bağlamda, öğretimi planlarken öğretmenlerin ilköğretim sonunda, ilgili ders müfredatının bir parçası olan öğrencilerin başarıları ile ilgili kültürlerarası yeterliliklerin³² geliştirilmesine ilişkin Ulusal Standartlara ve Kültürlerarası Eğitim Standartlarına³³, bağlı kalmaları çok önemlidir. Bu doğrultuda ortak faaliyetler/dersler aracılığıyla belirli bir konuya yönelik yetkinliklerin geliştirilmesi ile eş zamanlı olarak kültürlerarası yetkinliklerin de geliştirilmesi mümkün olacaktır..

6.3.1.2. İlköğretimde Seçmeli Dersler

İlköğretim Kavramı ve İlköğretimde Serbest Seçmeli faaliyetlerin/ Derslerin Düzenlenmesi ve Gerçekleştirilmesine Yönelik Yönergeye³⁴, göre, okullar serbest seçmeli dersleri dört kategoride yürütmektedir:

- (1) zorunlu derslerden edinilen bilgileri genişletmek / derinleştirmek amaçlı seçmeli dersler (örnek: matematiksel-mantıksal akıl yürütme, programlama, resim/ heykel, klasik kültür, cinsel eğitim);
- (2) müfredatın bir parçası olmayan öğrencilerin ilgi alanlarını desteklemek amaçlı seçmeli dersler (örnek: fotoğrafçılık, bahçıvanlık, tiyatro atölyeleri, dans, yemek pişirme, heykeltraşçılık, modelleme);
- (3) öğrencilerin kişisel ve sosyal gelişimlerini destekleyen seçmeli dersler (örnek: yaşam becerileri eğitimi, çok kültürlü çalıştaylar);
- (4) seçmeli spor-rekreasyon dersleri (örnek: futbol, basketbol, hentbol, voleybol, masa tenisi, yoga, pilates).

Okul, ülkemizde yaşayan farklı etnik toplulukların kültürlerindeki farklılıklar ve benzerlikler hakkında bilgi veren çok kültürlü içeriği olan üçüncü kategorideki dersler gibi kültürlerarası yeterliliklerin gelişimini teşvik edecek, bir eğitim dilinde eğitim gören öğrencilerin diğer eğitim dilinde eğitim gören öğrencilerle diğer serbest seçmeli ders kategorilerinde etkileşimini sağlayacak seçmeli dersler sunmaya çalışmalıdır ve planlama sırasında derslerin iki eğitim dilinde yürütülmesi öngörülmektedir.

6.3.1.3. Mesleki Eğitimde Okul Tarafından Programlanan Serbest Dersler/ İçerikler

Teknik Eğitim Modernizasyonu Konseptine göre, okul tarafından programlanan içerik planlanır (eskiden serbest okul dersleri olarak bilinirdi) ve bunların amacı, zorunlu ve seçmeli programlarda planlanan içeriğin dışında başka içeriği öğrenmeyi seçebilen öğrencilerin daha geniş ihtiyaçlarını karşılamaktır. Ayrıca, işgücü piyasasına daha iyi bir şekilde katılım sağlamak ve kariyerlerini daha iyi bir şekilde planlayabilmek adına temel ve profesyonel yeterlilikleri daha da geliştirmek için yerel topluluk tarafından düzenlenen faaliyetlere katılabilir veya bu içerik aracılığıyla ilgili sosyal ortaklarla işbirliği yapabilirler.

³² <https://www.bro.gov.mk/wp-content/uploads/2021/04/%D0%9B%D0%95%D0%9A%D0%A2%D0%9E%D0%A0%D0%98%D0%A0%D0%90%D0%9D%D0%98-%D0%A1%D0%A2%D0%90%D0%9D%D0%94%D0%90%D0%A0%D0%94%D0%98-%D0%B3%D1%B1%D0%B2%D0%BE%D0%B5%D0%BD%D0%B8.pdf>

³³ Toplum ve Kültürlerarasılık Kavramının Geliştirilmesi Stratejisi temelinde kabul edildi Toplum ve Kültürlerarasılık Kavramının Geliştirilmesi Stratejisi temelinde kabul edildi https://vlada.mk/sites/default/files/dokumenti/strategiji/strategija_ednoopshtestvo_29.10.2019.pdf

³⁴ <https://www.bro.gov.mk/%D0%B2%D0%BE%D0%B4%D0%B8%D1%B7-%D0%B7%D0%B0-%D1%B1%D0%BB%D0%BE%D0%B1%D0%BE%D0%B4%D0%BD%D0%B8-%D0%B8%D0%B7%D0%B1%D0%BE%D1%B0%D0%BD%D0%B8-%D0%BF%D1%B0%D0%B5%D0%B4%D0%BC%D0%B5%D1%B2%D0%B8-%D0%B7%D0%B0/>

Bu dersler okullar tarafından planlanabilir, böylece ortak ders kriterlerine bağlı kalarak karma öğrenci gruplarında gerçekleştirilebilir.

Okul düzeyinde hangi zorunlu dersler, seçmeli dersler (ilköğretimde) veya okullar tarafından programlanan içeriklere (mesleki eğitim) göre hangi sınıfların ve hangi öğretmenlerin ortak ders gerçekleştireceğine karar verilirken aşağıdaki hususlara uyulmalıdır:

- ✓ Ortak Ders gerçekleştirilmesi için ortak ders kriterlerine uyulması gerekmektedir. (Tablo 1'de listelenmiştir)
- ✓ Uzaktan (çevrimiçi) eğitim yoluyla Ortak Dersin gerçekleştirilmesi durumunda ilk öğretim ve orta öğretimde uzaktan eğitim metodolojisi hakkında Yönerge³⁵ belgesinde verilen yönergelere uyulur.

Tablo 1. Ortak Ders Yürütülmesine İlişkin Kriterler

- ▶ Eğitim diline göre dengeli öğrenci sayısı. Farklı eğitim dillerindeki sınıflardan dengeli öğrenci sayısı, daha fazla adalet, güven, rahatlama, öğrencilerin güvenliği ve ders sırasında her iki dilin temsili için eşit fırsat sağlar.
- ▶ Ortak dersler sadece bir sınıftaki öğrenci sayısının diğer sınıftaki öğrenci sayısının yaklaşık %20'sinden fazla olmadığı iki sınıf arasında planlanır ve gerçekleştirilir.
- ▶ Ortak dersler, eşit olarak temsil edilen iki farklı dilde eğitim veren iki öğretmen tarafından yapılır.
- ▶ Okulda düzenli öğretim, fiziki katılım ile ve öğretim diline göre iki farklı vardiyada gerçekleştiğinde, ortak dersler değişimli olarak düzenlenir / gerçekleştirilir ve bu okul programına kaydedilir.
- ▶ Normal derslerin fiziki olarak ayrı iki tesiste veya ortak okullar arasında gerçekleşmesi durumunda, fiziki katılımı olan ortak dersler her iki tesiste dönüşümlü olarak planlanır ve gerçekleştirilir. Bu durumda ortak dersler uzaktan (çevrimiçi) gerçekleştirilebilir.

6.3.2. Ortak Ders Planlanması

Zorunlu ve/veya seçmeli derslerin uygulayıcı öğretmenler tarafından planlanması, öğretimin müfredata ve öğretim planına dayalı olarak kaliteli, zamanında, başarılı ve verimli bir şekilde hazırlanması, düzenlenmesi ve gerçekleştirilmesinin ön koşuludur. Öğrencilerin yaşları, ön bilgileri, ihtiyaçları, fırsatları ve yetenekleri gibi özelliklerini ve ayrıca öğretmenin veya okulun sahip olduğu çalışma koşulları dikkate alınır. Planlamada öğretmenler, Ulusal Standartların yeterlilikleri ve belirli bir konu için müfredatta belirtilen tanımlanmış öğrenme sonuçları ve değerlendirme standartlarını dikkate alır.

Öğretmenler, planlama türlerine ve eğitim düzeyine göre şunları hazırlamaktadır:

35 <https://www.bro.gov.mk/wp-content/uploads/2021/03/Upatstvo-za-metodika-za-nastava-na-dalecina-1.pdf>

İlköğretimde³⁶:

- ▶ tematik planlama
- ▶ haftalık planlama
- ▶ ders planlama / ders senaryosu

Orta öğretimde:

- ▶ küresel / yıllık planlama
- ▶ modüler birim planlama / tematik planlama
- ▶ ders planlaması

6.3.2.1. Ortak Ders Planlama Türleri (zorunlu ders, seçmeli ders ve serbest, seçmeli ders/faaliyet)

Yıllık planlama, eğitim-öğretim yılı başlamadan önce yapılır (ortaöğretimde). Programın senkronize ve anlamlı bir şekilde gerçekleşmesini sağlamak için planlama iki öğretmen tarafından ortaklaşa yapılır.

Öğretmenlerin yapması gerekenler:

- ✓ birlikte yönetecekleri dersin müfredatını analiz etmek;
- ✓ program içeriklerini genel olarak işlemek ve her modüler ünite / öğretim konusu için ders sayısının iki yarıyıl için ayrı ayrı belirlemek;
- ✓ birlikte başarılı bir şekilde gerçekleştirilebilecek tematik birimleri / modüler birimleri ve / veya öğretim içeriklerini belirlemek;
- ✓ kültürlerarası yetkinliklerin dahil edilebileceği belirlenen tematik birimleri / modüler birimleri / içerikleri vurgulayarak konuları / alanı / modüler birimleri belirlemek;
- ✓ özellikle uzaktan eğitim için gerekli olan dijital kaynaklar da dahil olmak üzere mevcut kaynakları ve materyalleri analiz etmek ve seçmek;
- ✓ dersin yıllık toplam ders sayısına göre ortak ders temsilinin %50'den az olmamasına özen göstermek.

Tematik planlama / modüler birim, kural olarak, planlanan konu / modüler birimin işlenmesine başlamadan en geç 10 gün önce hazırlanmalıdır. Modüler ünitenin / tematik planlamanın planlaması, belirli bir dersin müfredatı, veya yıllık planlama ile bağlantılı olmalıdır. Modüler ünite/tematik planlamanın başarılı ve kaliteli bir şekilde planlanması için, öğretmenlerin aşağıdaki ortak faaliyetleri ile önceden gerekli hazırlık yapılmalıdır:

- ✓ birlikte gerçekleştirilecek modüler ünite / konu / alanın incelenmesi;
- ✓ konu dahilinde geliştirilebilecek çapraz kültürlerarası yetkinliklerin³⁷ belirlenmesi;
- ✓ uzun vadeli veya kısa vadeli projeler, araştırmalar veya bireysel dinamiklerle yapılabilecek faaliyetlerin belirlenmesi;

³⁶ Bu tür bir planlama, ilköğretime ilişkin yeni Kavramda verilen yönergelerle ilgili gerçekleştirilir ve diğer sınıflar yeni müfredatın tanıtımına kadar mevcut planlamaya göre devam eder.

³⁷ <https://www.bro.gov.mk/>

- ✓ kültürlerarası yetkinliklerin gelişimini dikkate alacak faaliyetlerin belirlenmesi;
- ✓ öğrenci ilerlemesini değerlendirmek amacıyla öğrenme çıktıları ve standartları elde etmek için formlar, yöntemler, teknikler ve stratejilerin belirlenmesi;
- ✓ dersin/ etkinliğin iki dilli uygulanmasını sağlamak amacıyla çalışma yaklaşımının belirlenmesi;
- ✓ dijital kaynaklar da dahil olmak üzere ve çok kültürlü entegrasyonun, eşitliğin (etnik, cinsiyet, dini mensubiyet) teşvik edilmesi açısından kaynak ve malzemelerin sağlanması;
- ✓ öğrencilerin başarılarının izlenmesi ve kontrol edilmesi (belirli bir konu ve çapraz kültürlerarası yetkinlikler için sonuçlara göre göstergeler / değerlendirme kriterleri).

Haftalık planlama, ilköğretim için geçerlidir ve ortak dersi yürütecek öğretmenlerin zorunlu katılımı ile belirli bir alandaki öğretmenler heyeti tarafından hazırlanır. Bu tür bir planlamanın amacı, hafta boyunca ve bu kılavuz kapsamında ulaşılabilecek değerlendirme standartları ve öğrencilerde geliştirilecek kültürlerarası yetkinlikler hakkında velileri bilgilendirmektir. Ayrıca, Eğitim Geliştirme Bürosu'nun web sitesinde yayınlanan bu planlama formu kapsamında öğretmenler, ders senaryosunun esnekliğini ve ayarlanmasını sağlayan yansıtma bölümünü doldurmaktadır.

Bir ders için ders planlaması / senaryosu tematik/ modüler planlamadan ortaya çıkmakta olup, öğretmenler etkinlikleri veya değerlendirme standartlarını elde etmek ve belirli bir konu için gerekli yetkinlikleri geliştirmek adına çalışma biçimleri ve yöntemlerini olduğu gibi, aynı zamanda çapraz kültürlerarası alanda bilgi, beceri ve değerleri somutlaştırmaktadır. Bir ders süresi kapsamında öğretmen aşağıdakileri planlamalıdır:

- ✓ belirli bir dersin öğrenilmesinden ve çapraz yeterliliklerden (kültürlerarası) elde edilen sonuçlar;
- ✓ dersin değerlendirme standartlarının elde edilmesi ve kültürlerarası yeterliliklerin geliştirilmesi hakkında faaliyetler;
- ✓ didaktik araçlar ve materyaller (kültürlerarası yetkinlikleri geliştirmeye uygun);
- ✓ kalıcı işlevsel bilgi, beceri ve kültürlerarası yetkinlikler elde etmek için çalışma yöntemleri ve biçimleri (farklı sınıflardan öğrenci grupları ve çift halinde çalışma);
- ✓ değerlendirme standartlarına göre öğrenci başarısını kontrol etme ve kültürlerarası yeterliliklerin gelişimini kontrol etmeye yönelik yöntemler, prosedürler.

Bir ders planlarken öğretmenler özellikle şunlara dikkat etmelidir:

- ▶ içerik, aynı zamanda süreç;
- ▶ paylaşılan sınıfta geçerli olan kuralları müzakere etmek ve bunlara saygı göstermek;
- ▶ iki farklı dilde hangi şekilde eğitim ve talimat verileceğini planlamak;

- ▶ daha küçük gruplar halinde çalışma yöntemini seçmek;
- ▶ her iki eğitim diline (kültür, dil, tarih vb.) ait öğrenciler için ortak olan hususları tespit etmek;
- ▶ öğrencilerin kendilerini en iyi konuştukları dilde özgürce ifade etmelerini teşvik etmek;
- ▶ azami öğrenci etkileşimi sağlamak;
- ▶ uygun bireysel ve farklılaştırılmış öğretim yaklaşımını planlamak ve kullanmak;
- ▶ olası öngörülemez durumlarda sınıfta nasıl davranacaklarına dair anlamaya varmak.

6.3.2.2. Öğrencilerde Kültürlerarası Yetkinliğin Geliştirilmesi Amacıyla Eğitim-Öğretim Sürecinin Düzenlenmesi ve Uygulanmasında Planlanan ve Kullanılan Faaliyetler (Şekiller, Yöntemler ve Teknikler)

Öğrencilerin tutumlarında, bilgilerinde, yeteneklerinde ve becerilerinde, veya kültürlerarası yeterliliklerin geliştirilmesinde gerçek değişiklikler elde etmek için en uygun pedagojik yaklaşım deneyimsel öğrenme veya "çalışma yoluyla öğrenme" dir. Bu yaklaşım deneyim/tecrübe kazanma, karşılaştırma, analiz, yansıtma, veya işbirlikçi/ortak çalışma ve proje çalışmasını içerir.

Öğrencileri deneyim kazanmaya, keşfetmeye/araştırmaya, analiz etmeye, karşılaştırmaya ve işbirliğine aktif olarak katılmaya teşvik eden yöntem ve teknikleri kullanmak, öğrencileri meşgul ettiği ve entelektüel, duygusal ve fiziksel potansiyellerini etkilediği için çok etkilidir. Öğrenme ve öğretmeye yönelik bu yaklaşım, ister zorunlu ders statüsüne sahip bir ders ister seçmeli bir ders olsun, kültürlerarası yeterliliklerin gelişimini destekler.

İşbirlikçi/ortak öğrenme, veya ekip/grup çalışmasında öğrenciler kendi öğrenmelerinden ve aynı zamanda grup çalışmasından bireysel olarak sorumludurlar. Ekip çalışması, grup üyeleri arasında işbirliğini garanti ederek gelişmiş sosyal becerilere yol açar.

Birlikte veya gruplar halinde çalışmak için olumlu bir ortam yaratmak amacıyla öğrencilerin kendilerini güvende ve rahat hissetmeleri gerekir. Kültürlerarası yetkinlikleri geliştirmeye yardımcı olan yöntemler ve etkinlikler, öğrencilerin birlikte çalışmak için desteklenmiş ve motive edilmiş hissedebilmeleri için açık olmalıdır. Etkili olabilmek için ortak/grup görevlerine katılan öğrencilerin saygılı, özenli, dürüst ve empatik olması gerekir.

Bunlar, herkes için kültürlerarası yetkinliği geliştirmek için kullanılacak yöntemlerdir:

- ▶ öğrenciyi motive etmek ve kendi öğrenme sürecinin sonuçları için sorumluluk duygusunu arttırmak için araştırmalı öğrenme;

- ▶ proje odaklı öğrenme (etkileşim ve müzakere için gerekli olan kültürlerarası bir ortamda dil engellerinin üstesinden gelmek için belirli becerilerin geliştirilmesi gibi çeşitlilik ve farklılık için müzakere stratejilerinin geliştirilmesi);
- ▶ gruplar ve ekipler halinde işbirliği yapmayı öğrenmek (örneğin, herkesin "güçlü yönleriyle" katkıda bulunduğu karşılıklı yardım yoluyla birbirleriyle işbirliği yapmak);
- ▶ pozisyonların ve tutumların tartışılması yoluyla öğrenmek;
- ▶ rol oynama (farkındalığı artırmanın ve roller için mesafe ve empati geliştirmenin bir yolu olarak çatışmalarda yeni konumlar almak ve denemek);
- ▶ geçici dünyanın yaratılmasını teşvik eden kültürlerarası yönleri olan anlamlı metinler (hikayeler, peri masalları, şiirler gibi) kullanmak veya çatışmalarla sembolik olarak başa çıkmak için bu tür metinler yaratmak.

Kültürlerarası eğitim "belirli bir konu ile ilgili yeterliklere benzer didaktik bir yaklaşımla sınıfta gerçekleştirilemez". (Avrupa Konseyi 2003: 20). "Birlikte yaşayıp öğrendiğimizde" ve nezaket ve saygı, empati, görgü, özen ve hayırsever niyetlerle birbirimizle işbirliği yapmayı öğrendiğimizde, sahip olduğumuz doğrudan uygulama ve kişisel deneyimlere dayalı olarak geliştirilirler.

Ekte, çoklu bakış açılarını vurgulayan, yukarıdaki yöntemleri ve yaklaşımları kullanan çeşitli faaliyet türleri yer almaktadır (Ek 3).

6.3.3. Ortak Ders Organize Edilmesi

Özellikle iki dilde öğretim söz konusu olduğunda, öğretimi organize etmenin ve yapılandırmanın farklı yolları vardır. Örneğin öğrencilerin ayrışmasının "derecesini" ve sınıf arkadaşlarıyla işbirliği ve etkileşim olasılıklarını tespit etmek için birçok faktörün dikkate alınması gerekir. Örneğin, kaç tane ve hangi öğrencinin birbirinin dilini bildiğini belirlemek ve bunları proje görevlerinde çalışacak daha küçük grupların lideri olarak görevlendirmek.

Dersin organize edilmesi sırasında şunlar yapılabilir:

- ▶ içeriği daha küçük bölümlere bölmek ve daha basitten daha karmaşık içeriklere doğru düzenlemek;
- ▶ malzemeyi, dönüşümlü olarak her iki dilde küçük "kısmalar halinde" sunmak;
- ▶ her iki dilde de öğrenme kaynakları sağlamak gerekir;
- ▶ dersi yürütme süresi iyi organize edilmelidir (giriş bölümü, ana bölüm ve son bölüm);
- ▶ öğretmenler talimat ve yön verme şeklini iyi bir şekilde planlamalıdır.

6.3.4. Ortak Ders Yürütülmesi

Ortak bir ders yürütürken, öğretmenler davranışları ve iletişim biçimleriyle her öğrencinin özgür ve güvende hissetmesi için rahat bir ortam sağlamalıdır.

Sunum, talimat verme, geri bildirim verme her zaman şu sırayla yapılmalıdır: 1'ci öğretmen başlayarak bir dilde bir bilgi verir. 2'ci öğretmen diğer eğitim dilinde devam ederek aynı bilgiyi verir ve diğer (ek veya yeni) bilgileri vermeğe devam eder, ardından 1'ci öğretmen daha önce 2'ci öğretmen tarafından verilen yeni, ek yeni verilen bilgileri aktarmaya devam eder.

Ders sırasında özellikle aşağıdaki hususlara dikkat edilmelidir:

- ▶ her öğretmen aktif olarak öğrencileri dinlemelidir;
- ▶ her öğretmen, tüm öğrencileri kendilerini özgürce ifade etmeye teşvik etmelidir;
- ▶ öğretmenlerin tüm öğrencileri birbirleriyle işbirliği yapmaya teşvik etmelidir;
- ▶ yeni bilgiler her zaman aynı eğitim diline ait öğrenciler tarafından duyulmamalıdır;
- ▶ ders tercüme edilmemeli, başka sözcüklerle fikri ifade etmek, anlatılmalıdır;
- ▶ öğretmenler her zaman tüm öğrencilere aynı yaklaşıma sahip olmalı ve öğrenciler arasında daha fazla etkileşim sağlamaya özen göstermelidir;
- ▶ proje görevleri daha küçük "karma" öğrenci gruplarıyla geliştirilmelidir;
- ▶ öğretmenler her zaman tüm öğrencilere aynı yaklaşıma sahip olmalıdır (bu, öğrencilerin övülmesi veya geri bildirim verilmesi gerektiğinde de geçerlidir);
- ▶ öğrencilerin başarı kayıtları, her gruptaki tüm öğrenciler için iki öğretmen tarafından birlikte tutulur;
- ▶ müfredat tarafından sağlanan dersin planlanan öğrenme çıktılarına/hedeflerine ulaşılmalıdır.

6.3.5. Ortak Ders Uzaktan Eğitim Yoluyla Yürütülmesi

Uzaktan (çevrimiçi) eğitim, ortak derslerde de kullanılmaktadır. Ortak dersler uzaktan eğitim yoluyla düzenlenirken [ilköğretim ve ortaöğretimde uzaktan eğitim metodolojisine ilişkin Yönergesinde](#)³⁸. öngörülen yönergeler kullanılır. Belge, uzaktan Ortak Ders hazırlanması ve planlanması, uzaktan Ortak Ders organizasyonu, bu tür Ortak Ders düzenlenmesi ve ayrıca Ulusal Uzaktan Eğitim Platformu - UUEP (NPUD) ve doğrudan "Microsoft Teams" (Microsoft Teams) aracılığıyla uzaktan eğitim yoluyla Ortak

³⁸ <https://www.bro.gov.mk/wp-content/uploads/2021/03/Upatstvo-za-metodika-za-nastava-na-dalecina-1.pdf>

Ders gerçekleştirilmesi için öğrenci grupları oluşturma prosedürü ile ilgili özel yönergeler sağlar.

Ortak dersin öz de erlendirmesi, ortak dersten sonra iki öğretmen tarafından birlikte yapılır. Öz-de erlendirme, aslında, ders sırasında konuyla ilgili beklenen öğrenme çıktıları elde etmek veya kültürlerarası yetkinlikleri geli tirmek için gerçekleştirilen genel etkinliklerin verimliliğinin, etkililiğinin ve sürdürülebilirliğinin bir yansımasıdır. Yansıma, öğretmenlerin günün belirli saatlerinde öğretimin her bir bölümünün (ö renme, öğretme ve de erlendirme) gerçekleştirilmesinde karşıla tıkları tüm zorlukları görmelerini ve öğretimde olası zayıflıkların üstesinden gelmeyi sağlamak için planlamada bununla ilgili bilgileri dikkate almalarını sağlar. Bu, örneğin öğrenciler arasında daha fazla işbirliği ve etkileşim sağlamak için çalı ma yöntemleri ve biçimleri, kültürlerarası açıdan hassas malzemelerin kullanılması gibi sonraki derslerin planlanmasında bir değerlendirme yapma anlamına gelir.

6.3.6. Kültürlerarası Yetkinliklerin Gelişimi Bakımından Öğrencilerin Değerlendirilmesi

Ortak Ders düzenlenmesi, kültürlerarası yetkinlikleri güçlendirmeyi amaçlar. Kültürlerarası yeterlilik geliştirme faaliyetlerinin planlanması ve uygulanmasına genellikle bir değerlendirme eşlik eder. Bu belge bağlamında değerlendirme, öğrencinin kültürlerarası yeterlikteki ustalık derecesi ile ilgili olarak ölçülmesi veya sistematik olarak izlenmesidir.

Değerlendirme genellikle testlerle ilgilidir, ancak öğretmenler tarafından, öğrencilerin kendileri tarafından (özdeğerlendirme) veya sınıf arkadaşları tarafından yapılan değerlendirmede kullanılması gereken birçok başka araç türü vardır (örneğin, portföyler ve öğrenci günlükleri).

Kültürlerarası yetkinlik tutumların, bilgi ve anlayışın, becerilerin ve etkinliklerin bir bileşimi olduğu için, değerlendirme, bireysel olarak veya diğer öğrencilerle birlikte performans etkinliklerinin analitik ve ölçme/tanımlayıcı değerlendirmesini içermelidir.

Değerlendirme, öğrencilerin ve öğretmenlerin kültürlerarası yeterliliklere hangi şekilde yakın ilgi gösterdiğine dair veri sağlamalı ve bunları müfredat planlama ve uygulamaya ve ayrıca öğrencilere geri bildirimlerine dahil etmelidir.

Öğrencilerin başarılarının değerlendirilmesi, okulun meslek personeli tarafından konu için belirlenen ölçütlere ve/veya ortak dersleri gerçekleştiren iki öğretmenin belirlediği ölçütlere göre yapılır.

Müfredatta öngörülen öğrenme çıktılarına/hedeflerine ulaşmak için belirlenen kriterlere ek olarak, ortak dersleri yöneten öğretmenler, ortak dersler sonucunda

karşılanması gereken kültürlerarası öğrenme amaçlarını/sonuçlarını değerlendirmek için ortak kriterler geliştirmelidir.

Öğrencilerin biçimlendirici ve özetleyici değerlendirmesi her iki öğretmen tarafından yapılır. Ortak dersler sonucunda planlanan kültürlerarası hedeflere/öğrenme çıktıklarına ulaşılmasının değerlendirilmesi, ortak ders kapsamında her iki öğretmen tarafından yapılır.

EKLER

EK 1 - ORTAK DERS İZLEME RAPORU

EK 2 - BELEDİYELERİN VE ÜSKÜP BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİNİN
OKULLARIN ORTAK DERS DÜZENLEMESİNİ DESTEKLEMEDEKİ
ROLÜ VE GÖREVLERİ

EK 3 - FARKLI BAKIŞ AÇILARINDAN ALGILAMAYA İLİŞKİN ETKİNLİK
TÜRLERİ

Министерство за образование и наука - Биро за развој на образованието
Ministria e Arsimit dhe Shkencës - Byroja e zhvillimit të arsimit
Ministry of Education and Science - Bureau for Development of Education

Центар за стручно образование и обука
Qendra për Arsimit Profesional dhe Trajnim
Vocational Education and Training Centre

UZAKTAN (ÇEVİRİMİÇİ) EĞİTİM YOLUYLA DÜZENLENEN ORTAK DERS İZLEME

RAPORU

Danışman: _____

Kurum: _____

ORTAK DERS ZİYARET KAYDI

Ziyaret tarihi:
Okul:
Belediye:
Branş dersi:
Öğretim birimi:
Sınıf/lar: 1. 2.
Toplam öğrenci sayısı: Sınıf 1 - Sınıf 2 - Toplam öğrenci:
Cinsiyete göre derse katılan öğrenci sayısı 1. Kız _____ 2. Erkek _____
Ortak dersi gerçekleştiren sınıflarda öğretimin yapıldığı dil/diller: 1. 2.
Öğretmen/lerin adı ve soyadı: 1. 2.

Kriterlerin yerine getirilmesine ilişkin açıklama:

- 3 = Evet, gösterge tamamen yerine getirilmiştir
- 2 = Kısmen, gösterge bir dereceye kadar yerine getirilmiştir
- 1 = Hayır, gösterge yerine getirilmemiştir
- 0 = Gösterge ders için uygun değil

ORTAK DERS DEĞERLENDİRME KRİTELİTERİ

ORTAK DERS PLANLAMA VE HAZIRLIK

1. Planlama ve hazırlık faaliyetleri	3	2	1	0
1.1 Planlama, ortak dersi gerçekleştiren farklı eğitim dillerinden öğretmenler tarafından ortaklaşa yapılır.				
1.2 Ortak ders planlaması, uzun vadeli / orta vadeli ortak ders planlamasından kaynaklanır.				
1.3 Kültürlerarası yetkinliklerin gelişimini sağlayan disiplinler arası / çapraz hedefler / öğrenme çıktıları planlanır.				
1.4 Kültürlerarası ders için planlanan hedefler / beklenen sonuçlar açık ve spesifiktir.				
1.5 Farklı sınıflardan öğrencilerin karşılıklı desteğini ve işbirliğini sağlayan modern öğretim biçim, yöntem ve tekniklerinin kullanılması öngörülmektedir.				
1.6 Dengeli öğrenci grupları için kriterlere uyularak ve öğrencilerin derslere katıldıkları dilleri kullanarak ortak etkinlikler (gruplar, ikililer vb.) yapılması planlanmaktadır.				
1.7 Ortak dersin uygulanması/hedeflerin gerçekleştirilmesi/beklenen sonuçları için gerekli kaynaklar, didaktik materyaller hazırlanmıştır (dersin gerçekleştirildiği dillerdeki çalışma defterleri vb.)				
1.8 Öğrenciler için ortak çalışmalarına ve kültürlerarası ilişkilerin güçlendirilmesine katkı sağlayan etkinlikler (öğrenciler için görevler / alıştırmalar) planlanır.				
1.9 Öğretim açısından her öğretmen için ayrı ayrı etkinlikler planlanır (yönerge vermede ve anlatımda dillerin eşit kullanımı).				
1.10 Dersin her bölümü (giriş, ana ve son bölüm) için planlanan etkinlikler öğrencilerin ihtiyaçları, ilgi alanları ve kültürel aidiyetleri ile uyumlu hale getirilir.				
1.11 Sürdürülebilirliği sağlamak amacıyla ortak ders dışında ortak çalışmalar/etkinlikler (proje görevi, araştırma...) ev ödevi olarak planlanır.				
1.12 Ortak derste elde edilen kültürlerarası hedeflerin / öğrenme çıktılarının değerlendirilmesi için kriterler planlanır.				
1.13 Ortak dersin güvenli bir şekilde yürütülmesi için tüm ön koşullar sağlanmıştır (hem fiziksel hem de zihinsel olarak koruma)				

ORTAK DERSİN DÜZENLENMESİ

2. Ortak dersin düzenlenmesi sırasında öğretmenin faaliyetleri	3	2	1	0
2.1 Öğretmenler, öğrencileri dersin öğrenme hedefleri / sonuçları ve kültürlerarasılığın çapraz hedefleri hakkında öğrencilerin anlayabileceği şekilde bilgilendirir.				
2.2 Öğretmenler, öğrencilerin ortak çalışmasını sağlamak için planlı çalışma biçimlerini, yöntemlerini ve tekniklerini kullanır (her iki sınıftan dengeli öğrenci gruplarıyla çalışmak).				
2.3 Öğretmenler, öğrencileri gruplara ve çiftlere ayırırken, öğrencilerin etnik/dilsel ve cinsiyet bileşimine göre eşit olarak temsil edilmesini dikkate alır.				
2.4 Öğretmenler ders sırasında her iki dili de eşit bir şekilde ve sırayla kullanır.				
2.5 Öğretim sırasında, öğretmenler diğer dilde uygun şekilde açıklama yapar, öğretir, gruplar halinde, çiftler halinde çalışmak için talimatlar verir, tüm öğrencilere ve bir grup öğrenciye geri bildirim verir.				
2.6 Öğretmenler, konu içeriği hakkında yüksek derecede bilgi ve kültürlerarasılık açısından anlayış gösterirler.				
2.7 Öğretmenler, öğrenciler için bir kültürlerarası örnek / modeldir (karşılıklı saygı, işbirliği ve karşılıklı tamamlayıcılık açısından)				
2.8 Öğretmen, ortak dersteki öğretim dillerinin planlamasına uygun olarak didaktik malzemeler (metinsel, resimli, dijital) kullanır.				
2.9 Dersin giriş bölümünde farklı sınıflardan öğrencilerin (ilk beş ders ise) karşılıklı tanışması/kabulü için etkinlikler yapılır).				
2.10 Planlanan faaliyetlerin uygulanması, kültürlerarasılığın ve karşılıklı tanışmanın güçlendirilmesine katkıda bulunur.				
2.11 Öğretmenler, herkesin eşit olarak katkıda bulunduğuna dikkat ederek, tüm öğrencilerle birlikte sonuçlar çıkarır / özetler.				
2.12 Öğretmenler, öğrencilerin sınıfta ne yapmaları gerektiğini anlayıp anlamadıklarını kontrol eder.				
3. Öğrencilerin ortak derse aktif katılımı	3	2	1	0
3.1 Öğrenciler öğrenmenin amacı/sonucu hakkında tartışmacı ve yapıcı tartışmalara aktif olarak katılır ve ortak ders sırasında tüm öğrencilerin katılımı sağlanır.				
3.2 Öğrenciler, derslerde kullandıkları dil ne olursa olsun birbirlerine yardım eder ve destek sağlar.				
3.3 Öğrenciler, kullandıkları dil ne olursa olsun, öğretmenler tarafından ders anlatırken dikkatle dinlerler.				
3.4 Sınıf arkadaşlarının konuştuğu diller ne olursa olsun, sınıf arkadaşlarıyla öğrenirken dikkatle dinlerler.				
3.5 Ortak ders etkinliklerinin başarılı bir şekilde uygulanmasıyla ilgili soruları kendi dillerinde (öğretmene veya sınıf arkadaşına) sorar.				

3.6 Karma/dengeli öğrenci gruplarında sınıf arkadaşlarıyla ortak görevi tamamlamaya/öğrenmeye odaklanır.				
3.7 Öğrenciler, grubun tüm üyelerinin tamamlanan çalışmalarının başarısını ortak olarak kabul eder.				
3.8 Öğrenciler, ait oldukları sınıfa ve eğitim diline göre değil, öğretmenin gereksinimlerine göre görevin yerine getirilmesi bakımından nesnel olarak birbirlerini değerlendirir.				
4. Ortak ders sırasında öğretim	3	2	1	0
4.1 Ortak ders sırasında öğretmenler esneklik gösterir ve öğretim yöntemlerini ve çalışma hızını öğrencilerin olanaklarına göre ayarlar.				
4.2 Her iki dilde açıklamalara ve ayrıca her öğrencinin bireysel ihtiyaçlarına göre zaman ayrılır.				
4.3 Öğretmenin dersin her bölümü için yaptığı etkinlikler, öğrenciler arasındaki fırsatlar, ihtiyaçlar, kültürel ilişkiler ve diğer farklılıklar ile uyumlu hale getirilir.				
4.3 Ortak sınıfa dahil olan özel ihtiyaçlara sahip öğrenciler yeterli düzeyde desteklenir.				
4.4 Ders sırasında öğretmen öğrencilerin etkileşimini izler.				
4.5 Öğrencilerin çalışmalarını dersin öğrenme sonuçlarına olduğu kadar kültürlerarası öğrenme sonuçlarına da yönlendirirler.				
4.6 Dersin sonunda yapılan çalışmalar kültürlerarası açıdan özetlenir.				
4.7 Kültürlerarası açıdan beklenen sonuçların elde edilip edilmediği uygun nihai etkinlikle kontrol edilir.				
5. Öğrenci başarılarının izlenmesi, değerlendirilmesi ve notlaması	3	2	1	0
5.1 Öğretmenler, öğrencileri kültürlerarasılık açısından ilerlemelerini değerlendirme kriterleriyle tanıştır ³⁹ .				
5.2 Öğretmenler, kültürlerarası bilgi, beceri ve tutumlar için göstergeler / ölçütler dahil olmak üzere öğrenci performansını ve başarısını izlemek için çeşitli prosedürler ve araçlar kullanır.				
5.3 Ders sırasında öğretmenler, ortak dersin gerçekleştirildiği dillerde öğrencilere sürekli olarak sözlü geri bildirimde bulunur.				
5.4 Öğretmenlerin, kültürlerarası bilgi edinme açısından öğrenci ilerlemesini izleme ve kontrol etme kayıtları vardır.				
5.5 Öğretmen, öğrencilerin yaşıt değerlendirmesini dikkate alır ve öğrencilerin öğretim diline göre karma bir grup içinde olmalarına özen gösterir.				
5.6 Öğrenci başarısını izlemeye yönelik araç ve teknikler, her öğrencinin gelişiminin ve kültürlerarası bilginin gelişimi açısından değerlendirilmesini sağlar.				

39 Yeni müfredata dahil edilen kültürlerarası standartlar ve ulusal standartlar. www.bro.gov.mk

6. Ortak dersin gerçekleştirildiği sınıftaki ortam	3	2	1	0
6.1 Öğretmenler öğrencilere saygı gösterir.				
6.1.1 Öğrenciler görüşlerini eğitim dilinde (ana dilde) ifade edebilirler.				
6.1.2 Öğretmenler öğrencileri dikkatle dinler ve öğrencinin hangi etnik gruba mensup olduğuna ve/veya öğrencilerin tartıştığı/cevap verdiği/açıkladığı dil ne olursa olsun onların sözünü kesmez.				
6.1.3 Öğretmenler ortak sınıfta her öğrencinin görüşlerine saygı gösterir				
6.1.4 Öğretmen, öğretimi gerçekleştirirken her öğrencinin ihtiyaç ve ilgi alanlarını dikkate alır.				
6.1.5 Öğretmenler öğrencilerin dış görünüşü hakkında yorum yapmaz.				
6.1.6 Öğretmenler damgalayıcı yorumlar yapmazlar.				
6.1.7 Öğretmenler, öğrenciler arasında özelliklerine (etnik köken, grup/sınıf aidiyeti vb.) göre ayırım yapmazlar.				
6.1.8 Öğretmenler tüm öğrencilere eşit davranır, tüm öğrencilere eşit önem verilir.				
6.2. Öğretmenler, öğrenciler arasında karşılıklı saygı ve işbirliğini terfi eder.				
6.2.1 Öğrencilerin davranışları, öğrencilerle birlikte benimsenen ortak bir derste olumlu davranış için belirlenmiş kurallara göre dir. ⁴⁰				
6.2.2 Öğrencilerin cevaplarına saygı duyulur (konuştukları dil ne olursa olsun) ve diğer öğrenciler tarafından eleştirilmez.				
6.3. Öğretmenler öğrencilerin özgüvenlerini destekler/teşvik eder.				
6.3.1 Kültürlerarası beceriler ve tutumlar açısından öğrencilerin ilerlemeleri hakkında yapıcı geri bildirim sağlar.				
6.3.2 Öğrencilerin karma gruplar halinde öğrenme çabalarını vurgulayan geri bildirim sağlar.				
6.3.3 Kültürlerarasılığı güçlendirmek için öğrencinin yetenekleri/becerileri hakkında kendilerini olumlu bir şekilde ifade eder.				
6.2.4 Katılımcılar, etnik/dilsel kökenleri ne olursa olsun ortak bir hedefe ulaşmak için birlikte çalışmaya teşvik edilir.				
6.2.5 Sınıftaki ikonografi, ortak sınıftaki öğrencilerin etnik, dini ve kültürel aidiyetlerini uygun şekilde temsil eder.				

⁴⁰ Ortak bir sınıftaki tüm öğrenciler için davranış kuralları (kodları) oluşturulmuştur.

ORTAK DERSİN DÜZENLENMESİNDEN SONRA ANALİZ

7. Faaliyetin düzenlenmesinden sonra tartışma	3	2	1	0
7.1 Öğretmenler, ortak dersin öğrenme hedeflerine/sonuçlarına ulaşmanın başarısı/başarısızlığının farkındadır.				
7.2 Öğretmenler, ortak ders sırasında öğrenme hedeflerinin/sonuçlarının olası gerçekleşmeme nedenlerini veya olası eksiklikleri tespit eder.				
7.3. Öğretmenler başarı /başarısızlık sorumluluğunu paylaşırlar				
7.4. Ortak Ders düzenlenmesi sürecinde bir süreklilik olduğu açıktır.				
7.5 Öğretmenler tarafından ortak dersin sözlü olarak değerlendirilmesi, karşılıklı görüş ve tutumlara saygı göstererek ve hakimiyet sergilemeden olmadan yapılır.				
7.6 Öğretmenler, Ortak Ders planlanması ve uygulanmasının iyileştirilmesi için analiz yapar ve önerilerde bulunur.				
7.7 Öğretmenler sınıftaki iletişimi, motivasyonu ve iklimi geliştirmek için önerilerde bulunur.				

Uzaktan eğitim yoluyla dersin düzenlenmesi⁴¹

1. Uzaktan eğitim yoluyla düzenlenen dersin planlaması				
1.1 Öğretmenler, ders sırasında belirli bir araç çalışmıyorsa uygun alternatiflerin yanı sıra dijital didaktik araçları belirlemiş ve hazırlamıştır.	3	2	1	0
1.2 Öğretmenler, kültürlerarasılık ilkelerine saygı duyan uygun dijital kaynakları ve materyalleri seçmiş ve/veya tasarlamıştır.				
1.3 Öğretmenler, sınıfta kullandıkları tüm kaynakların kültürlerarasılık, öğretmen ve öğrencilerin kişisel verilerinin korunması açısından doğrulanmasını ve güvenli olmasını sağlar.				
1.4 Ortak uzaktan dersin hazırlanması için öğrencilerin ihtiyaç duyduğu malzemeleri öğretmenler önceden temin etmiş/sağlamıştır.				
1.5 Öğretmenler, kültürlerarası öğrenmenin hedeflerine/sonuçlarına ulaşmak için asenkron ve senkronize etkinliklerin kullanımını önceden planlamıştır.				
2. Uzaktan eğitim yoluyla düzenlenen ders sırasındaki ortamı				
2.1 Öğretmenler, ortak uzaktan ders sırasında öğrencilerin ilgi ve odaklarını izler ve kontrol eder.	3	2	1	0
2.2 Öğretmenler, uygun didaktik dijital araçlar aracılığıyla öğrencilerin iortak/işbirlikçi öğrenmelerini teşvik eder.				
2.3 Öğretmenler, paylaşılan bir uzaktan derste öğrenmenin sosyo-duygusal yönleriyle ilgilenir (tüm öğrencilerin iyiliğine dikkat eder, duygusal durumlarını izler vb.).				
3. Uzaktan eğitim yoluyla dersin düzenlenmesi				
3.1 Öğretmenler, kültürlerarasılığı güçlendirmeye katkıda bulunan tartışma, açıklama ve sonuçlar için uzaktan dersi kullanır.	3	2	1	0
3.2 Uzaktan ders, ortak uzaktan dersin gerçekleştirilmesi açısından planlamada öngörülen adımlara göre düzenlenir.				
3.3 Öğretmenler, öğrencilerin kültürlerarası öğrenme çıktılarını sonuçlarını ve başarılarını test etmek için uygun dijital araçları kullanırlar.				

⁴¹ Bu bölüm, katılım sağlanan dersin uzaktan eğitim yoluyla düzenlenmesi halinde doldurulur.

GÖZLEMLER VE ÖNERİLER

1. Karma bir öğrenci grubunu dahil ederek öğretimi geliştirmek için öğretmen ve okul tarafından üstlenilen faaliyetlere ilişkin danışmanın bulguları⁴² (en fazla 300 kelime):

2. Ziyaret sırasında öğretmenlere verilen geri bildirimler (ipuçları, tavsiye, öneriler vb.) (en fazla 300 kelime):

2.1 Ortak ders planlaması (en fazla 300 kelime):

2.2 Ortak dersin gerçekleştirilmesi (en fazla 300 kelime):

2.3 Öğrencilerin derse aktif katılımı (en fazla 300 kelime):

2.4 Ders sırasında öğretim (en fazla 300 kelime):

2.5 Öğrenci değerlendirmesi/notlama (en fazla 300 kelime):

2.6 Sınıftaki ortam (en fazla 300 kelime):

⁴² Ders ziyaretinden ve öğretmen, uzman personel ve okul müdürü ile yapılan görüşmelerden elde edilen bilgilere dayanmaktadır.

Ek 2. Belediyelerin ve Üsküp Büyükşehir Belediyesinin Okulların Ortak Ders Düzenlemesini Desteklemedeki Rolü ve Görevleri

Eğitim alanındaki yetkilerin bir kısmının merkezi düzeyden yerel düzeye devredilmesi süreci ile belediyeler ve Üsküp Büyükşehir Belediyesi toplumun demokratikleşmesi için sorumlulukların bir kısmını üstlenmiştir. Veya, yasal yetkileri dahilinde belediyeler ve Üsküp Büyükşehir Belediyesi entegre, kültürlerarası eğitim için koşullar yaratma yükümlülüğüne sahiptir. Bununla birlikte, belediyelerin ve Üsküp Büyükşehir Belediyesinin yetkilerinin öncelikle okulların finansmanı ve idaresi ve gerekli fiziksel çalışma koşullarının yaratılması ile ilgili olduğu gerçeği göz önüne alındığında, belediye okullarında normal öğretim süreci kapsamında ortak dersler düzenlemedeki rolü ne olduğu hakkında bir soru ortaya çıkmaktadır. Veya belediyenin okullarda öğretim sürecini tasarlarken harekete geçecek mekanizmaları var mı?

Yerel Özyönetim Kanunu'na dayanarak, her belediye, eğitimin ve bir bütün olarak toplumun yerel ihtiyaç ve vizyonlarına uygun eğitim politikaları oluşturma ve uygulamadaki rolünü güçlendireceği kendi programını ve stratejik belgelerini hazırlama fırsatına sahiptir. Bu nedenle, eğitimde etnik gruplar arası bütünleşmeyi teşvik etmeyi amaçlayan her belediye, eğitim politikalarını kendi içinde belirli faaliyetlere ve görevlere dönüştürmek zorundadır:

1. Kabul edilen politikaların sürdürülebilirliğini ve geliştirilmesini sağlayacak etnik gruplar arası entegrasyonun teşvik edilmesi için çok yıllık stratejik belgeler* ve
2. Eğitim alanında yıllık çalışma programları

1. Eğitimde etnikler arası entegrasyonu ve gençlerin katılımını teşvik etme stratejileri (bundan böyle: Strateji), okullarda ve yerel topluluk düzeyinde öğretim ve öğretim dışı faaliyetleri desteklemek ve uygulamak için belediyelerin iyi bir uygulamasıdır.

Stratejiler⁴³ farklı eğitim dillerinde eğitim gören öğrencilerin Ortak Dersin gerçekleştirilmesi de dahil olmak üzere, girişimlerin geliştirilebileceği yasal olarak tanımlanmış bir platformdur. Belediyeler, Üsküp Büyükşehir Belediyesi ve okullar için bu stratejik belgenin kabulü, şeffaflık ve kapsayıcılık ilkesine saygı duyarak, veya ilgili tüm paydaşların katılımıyla gerçekleşmelidir: okullar, belediye eğitim hizmet birimleri, belediye meclisleri, belediye başkanları, sivil toplum sektörü temsilcileri vb. belediyelerin ve okulların özelliklerine, ihtiyaçlarına ve değişim ve gelişim potansiyellerine uygun olarak girişimin uygulanmasına geniş destek sağlayacaktır. Stratejiyi kabul etme süreci genellikle birkaç aşamada gerçekleşir:

1. Belediye Başkanı tarafından kabul edilen bir düzenleme ile, okullarda etnik gruplar arası uyum faaliyetlerini planlamak, desteklemek, uygulamak ve izlemek

43 Okullarda öğretim ve öğretim dışı etkinliklerin uygulanmasını destekleyen eğitimde etnikler arası entegrasyon ve gençlerin katılımı için yerel stratejiler, MCGO (MSEM) tarafından uygulanan USAID Eğitimde Gençliğin Etnik Entegrasyonu Projesi - EGEE (MIMO) tarafından 45 belediyede desteklenmektedir ve 2019 – 2020 döneminde 30 belediyede stratejiler kabul edilmiştir (Üsküp Büyükşehir Belediyesi, Kumanovo, Gostivar, Butel, Strumitsa, Tetovo, Sveti Nikole, Kavardarsi, Struga, Pirlepe, Veles, Dolneni, Vrapçite, Probi tip, Gevgeli, Ohri, Resne, Bogovinye, Staro Nagoriçane, Negotino, Aerodrom, Çair, Centar, Gazi Baba, Saray, Gyorçe Petrov, Koçana, Bosilovo, Berovo, Vinitsa), 2021 yılında ise bu süreçte ülkede 15 belediyede daha uygulanmaktadır (Doyran, Radovi, Çaka, tip, Jelino, Krçova, Vasilevo, Bogdantsi, Kisela Voda, Karpo, Manastir, Orizari, Mavrovo ve Rostu e, Debre, Studeniçani).

için eğitimde etnikler arası entegrasyonu ve gençlerin katılımını teşvik etmeye yönelik bir Belediye Komisyonunun kurulması. Komisyon, belediye idaresi üyelerini, belediye meclisini, okul müdürlerini, okul entegrasyon ekibi (UTI) koordinatörlerini, okul kurullarını ve veli konseylerini içerir

2. Komisyon veya onun tarafından seçilen çalışma grubu, **Eğitimde Etnikler Arası Entegrasyonun ve Gençliğin Katılımının Desteklenme Stratejisi** - belgesini hazırlar. Belirli belediye faaliyetleri ve girişimlerinin yanı sıra, etnik gruplar arası entegrasyon için yıllık okul planlarının unsurlarını mutlaka içeren ve Stratejinin uygulanmasına yönelik olan Eylem Planı Stratejinin ayrılmaz bir parçasıdır. Bu komisyon ayrıca, **Strateji Eylem Planının başarılarını ölçme ve uygulanmasını değerlendirme Planını** uygular.
3. Stratejinin belediye meclisleri tarafından kabul edilmesinden sonra, belediye yönetiminde eğitimden sorumlu kişiler tarafından etnik gruplar arası işbirliğinin teşvik edilmesine yönelik planın öngörülen amaç ve hedefleri hakkında okulları bilgilendirmeye ayrıntılı bir şekilde tanıtma süreci başlar. Bu sayede ortaklık ve doğrudan iletişim içerisinde planlanan etkinlikler gerçekleştirilmekte ve okullara hazırlık etkinliklerini okul ortamlarında zamanında uygulama olanağı sağlanmaktadır.

2. Belediyenin eğitim alanında çalışmalarına ilişkin yıllık program, belediyenin, Ortak Ders uygulanması yoluyla farklı etnik kökene sahip öğrencileri birbirine bağlama hedefi de dahil olmak üzere belirlenen hedeflere ulaşmak için üstlenilecek belirli projeler ve faaliyetlerin planlandığı bir belgedir. Bu program belgesinde belediye öncelikli faaliyet alanlarını ve bunları uygulamak için gerekli mali kaynakları kaydeder. Bu nedenle, her okulda ayrı ayrı gerçekleştirilecek belirli faaliyetleri ve fonları öngörmek amacıyla Belediye Başkanının ve belediye yönetiminin okullarla yakın işbirliği içinde çalışması gerekmektedir.

Ortak öğretim faaliyetlerinin uygulanması için mali destek sağlanması

Stratejik program belgelerine dayalı eğitim politikalarının başarılı bir şekilde uygulanması için belediyenin hem yıllık hem de çok yıllık bütçelerinde yeterli fon sağlanması gerekmektedir. Ortak Ders ve diğer etnik gruplar arası bağlantı ve işbirliği biçimlerinin gerçekleştirilmesi için faaliyetlerin uygulanması doğrultusunda mali destek iki şekilde sağlanır:

- ▶ Belediyelerin esas bütçeleri dahilinde ve
- ▶ Okullara blok-hibe dağıtımı yoluyla

Programlama ve bütçeleme, yerleşik mekanizmalar ve yasal prosedürler dahilinde paralel olarak gerçekleşen süreçlerdir. Bu şekilde, farklı etnik kökenlerden öğrencilerin öğretim ve öğretim dışı ortak faaliyetleri aracılığıyla etnik gruplar arası uyumun kurulması ve teşvik edilmesi için temel varsayımlar sağlanır.

Ortak öğretim etkinliklerinin programlanması ve bütçelenmesi süreçlerinde neler planlanmalıdır?

- ▶ Ortak dersler bir yandan belediyenin program belgelerinin bir parçası olmalı, ancak aynı zamanda okulların yıllık çalışma programlarında ve daha sonra okuldaki öğretim sürecinin organizasyonuna yansıtılmalıdır (öğretmenlerin çalışma programlarının uyumlaştırılması açısından, öğretim yılı başlamadan önce ortak dersler yoluyla müfredatın saat sayısı veya gerçekleşme yüzdesi vb.).
- ▶ Belediyenin, okullarda Ortak Ders gerçekleştirilmesi ve teşvik edilmesi sürecini desteklemek için **ana bütçesindeki**, ilgili kalemler için mali kaynakların planlanmasında rolü vardır. Belediye ayrıca, merkezi hükümet tarafından aktarılan **blok-hibe fonlarının okullara dağıtılmasında** da rol oynamaktadır. Veya, uygun bir prosedüre dayalı olarak belediye, etnik gruplar arası iletişim ve etkileşim faaliyetlerini teşvik etmek ve desteklemek için fon sağlayan okul mali planlarını destekleme fırsatına sahiptir (Etkileşimli çalışma biçimleri ve yöntemlerini içeren ortak dersler dahil ortak faaliyetler, öğretim araçları, promosyonlar, geziler, BT ekipmanı ve benzerleri için).

Burada, bu sürecin tam şeffaflık ve ilgili tüm tarafların zamanında bilgilendirilmesi ile takip edilmesi gerektiğini özellikle vurgulamak önemlidir. Yerel yetkililerin, gerekli belgeleri ortaklaşa planlamalarına ve uyumlaştırmalarına, öğretmenleri ve öğrencileri - ortak derslerdeki katılımcıları - zamanında hazırlamalarına, velilerini bilgilendirmelerine ve okul bilgilerini paylaşmalarına olanak sağlayacak okullarla işbirliği kapasitesi sergilemeleri ve bu faaliyetlere ilişkin belirlenen hedefler ve faydalar ile ilgili vizyon ve sorumluluğun ortaklaşa paylaşılması da önemlidir. Bu çalışma prensibi, program belgelerinin ve organizasyonel varsayımların oluşturulmasını takip eden uygulama sürecindeki sorunları tanımak ve çözmek için önemli bir kaynaktır. Belediye ve okullar arasındaki işbirliği aşağıdaki çalışma ilkelerine dayanmalıdır: karşılıklı güven; kapsayıcılık ve görüş alışverişi; şeffaflık; sorumluluk ve eşitlik. Aslında, etnik gruplar arası entegrasyon ve "öteki"nin haklarına ve farklılıklarına saygı, ancak farklı rol ve sorumluluklara sahip tüm paydaşların katıldığı demokratik bir ortamda teşvik edilebilir.

Ortak Ders Uygulanmasında Belediyelerin ve Üsküp Büyükşehir Belediyesinin Rolü

Ortak Ders uygulanması aşamaları şunlardır:

- ✓ **Hazırlık aşaması** - eğitim-öğretim yılının başlangıcından önceki dönem
- ✓ **Uygulama aşaması** - eğitim-öğretim yılı boyunca
- ✓ **İzleme ve değerlendirme aşaması** - bir süreç değerlendirmesi olarak faaliyetlerin başlangıcından ve tamamlanmasından sonra, öğretim yılı sonunda, uygulama sonuçlarının değerlendirildiği zaman.

Hazırlık aşaması eğitim-öğretim yılının başlangıcından önceki dönemi kapsamalıdır. Genellikle belediyenin eğitim yetkilileri ile TUI müdürleri ve okulların ortak derslerde yer alma olasılığı bulunan koordinatörleri arasında bir toplantı ile başlamalıdır. Ortak

Ders düzenleneceği okulların seçiminde ana kriter, okul müdürünün ve öğretmenlerin, normal derslerde farklı bir eğitim dilinde eğitim gören öğrencilerle yeni bir bağlantı ve etkileşim süreci başlatmaya hazır olmalarıdır. Bu hazırlığın önemli unsurları, katılıma açıkça ifade edilen ilgi ve öğretmenlerin gönüllü başvurusudur. Tabii ki, bu zorlukla yüzleşmek, belediye ve okul düzeyinde geliştirilen yukarıda belirtilen eğitim politikaları hakkında ayrıntılı bilgi sahibi olmaları ve öğrencilerin eğitim gördükleri dil açısından heterojen sınıflarda çalışmak için uygun beceri, yeterlilik ve tutumları geliştirmeye yönelik motivasyonlarını gerektirir. Bu amaçla, müdür ve öğretmenlerin bu tür öğretimi yürütmeye yönelik tutum ve motivasyonlarını değerlendirmek için çeşitli anketler kullanılabilir. En başından itibaren, belediye temsilcileri, katılım için karar vermenin başlangıcından derslerin gerçekleşmesine kadar, kültürler arası entegre eğitimi ve okulların faaliyetlerinin aktif destekçilerinin politikalarının destekleyicisi rolüne sahiptir.

Okulların seçiminden sonra, belediye ile sürekli istişare halinde okullarda yer alan aşağıdaki faaliyetler takip edilir:

- ✓ Öğrencilerin birlikte öğreneceği konuların seçimi - öğrenmesi öğretim sürecinde daha fazla etkileşim ve daha az teorik malzeme içeren derslere, veya öğretimde daha az sözellik gerektiren yöntem ve tekniklerle öğretilen konulara öncelik verilir, örneğin: resim / sanat, müzik eğitimi / sanat ve beden eğitimi / spor ve spor faaliyetleri, yabancı dil ve uygulamalı öğretim (orta mesleki eğitimde);
- ✓ Birçok yönden duyarlı bir dersin düzenlenmesi için bu dersleri yürütecek ve öğretme becerilerine uygun yeterliklere ve özgüvene sahip öğretmenlerin seçilmesi;
- ✓ Öğretmenlerin genel çalışma programı dahilinde Ortak Ders gerçekleştirilmesi için bir plan ve takvim hazırlanması;
- ✓ Okul entegrasyon ekiplerinin temsilcilerinin aktif destek sağlanmasına ve öğretmenlerin ortak dersleri yürütmeye hazırlanmasına dahil edilmesi: öğretmenler için istişare toplantıları ve ön eğitimlerin düzenlenmesi;
- ✓ Okulların yıllık çalışma programını kabul eden okul yönetim kurulunun planlanan ortak dersler hakkında okul müdürü tarafından bilgilendirilmesi ve destek sağlanması;
- ✓ Müdür ve TUI tarafından, tüm personelin ve okul topluluğunun tüm üyelerinin (öğretim kurulu, yönetim ve teknik personel) bilgilendirilmesi;
- ✓ Ortak Ders olduğu sınıflarda öğrenim görecek öğrencilerin velilerinin doğru bilgilendirilmesi için ilgili tüm konuların hazırlanması;
- ✓ Durumun özetlenmesi ve mevcut zorluklar hakkında belediye temsilcilerine danışılması.

Uygulama aşaması, en uzun süren aşamadır, veya öğretimin tüm ayları boyunca sürer. Eğitim-öğretim yılının başlamasıyla birlikte, belirlenen programa uygun olarak Ortak Ders gerçekleştirilmesi başlar. Dersler, EGB ve UEEM danışmanları tarafından izleme ve danışmanlık desteği ile gerçekleştirilir. Bu aşamada belediyenin rolü, ortak öğretim

faaliyetlerinin uygulanmasının tüm yönlerinde ve müdür ve okul koordinatörü ile düzenli toplantılar ve istişare toplantıları yoluyla aktif destek sağlamak, sorunları keşfetmek ve bunları aşmanın yollarını bulmaktır. Bir anlamda belediye, tüm paydaşlar arasında, öğrencilerin, öğretmenlerin ve velilerin ihtiyaçlarını belirleyerek, lojistik ve finansal destek sağlayarak arabuluculuk rolüne sahiptir. Belediyenin bu katılımı, gençler arasında etnik gruplar arası etkileşimi aktif olarak destekleyen okullara sistemik desteğin oluşturulmasını etkiler ve aynı zamanda toplumun çok kültürlü ve çok etnikli karakterini yansıtan okul ortamında, sınıflarda eğitim reformlarına katılma motivasyonlarını etkiler.

Uygulamanın tüm ayları boyunca, belediyenin bu sınıfları genel halka tanıtmak amacıyla çeşitli faaliyetler başlatması ve uygulaması özellikle önemlidir. Meslek kuruluşlarının ve forumların sürekli bilgilendirilmesi, medyada, öğretmenlerin ve çalışmalarının belediye meclislerinde ve genel kamuoyunda organize temsili ve ödüllendirilmesi yoluyla okullarda bu süreçlerin görünürlüğünü yaratma pratiğini oluşturmak. Öğrencilerin ve okulların web sitesi, sosyal ağlar, Eğitim Komisyonu oturumlarında, okulların kabul edilen yıllık raporlarından sonra belediye başkanının adresi, radyo ve TV kanalları ve internet portalları aracılığıyla sürekli olarak onaylanmasını sağlamak. Okullarda Etnikler Arası Entegrasyonun Desteklenmesine Yönelik Belediye Komisyonu tarafından sosyal ağ Facebook'ta özel bir profilin hazırlanması ayrıca bir destek biçimidir; burada etnik gruplar arası entegrasyon ve ortak sınıflar için uygulanan faaliyetlere ilişkin bilgiler düzenli olarak güncellenecektir. Multimedya internet içeriklerinin üretimi yoluyla ortak sınıfların onaylanması vs.

İzleme ve değerlendirme aşaması, genellikle eğitim-öğretim yılının bitiminden sonra yapılır. Belediye, okullar ve proje sahipleri ile işbirliği içinde uygulama sonuçlarının değerlendirilmesi için prosedürler başlatmalıdır. Öğrenciler ve öğretmenler arasındaki etkileşimin güçlenme derecesi, bu tür derslere katılmanın memnuniyeti ve ders notları yoluyla elde edilen bilgi düzeyi hakkında veriler olduğu gibi, meslektaşlar arası çalışma ve işbirliği yoluyla öğretmenlerin yetkinliklerin geliştirilmesi hakkında verilerin elde edilmesi amacıyla değerlendirme süreci boyunca ilgili soru formları ve anketler kullanılır. Belediye ve okullar, okullardaki gerçek kültürlerarası yaşamı planlamak amacıyla nesnel bir parametre olarak etnikler arası entegrasyonun teşvik edilmesi doğrultusunda gelecekteki politika ve stratejilerine elde edilen verileri dahil etmelidir.

Ek 3. Farklı Bakış Açılarında Algılamaya Yönelik Faaliyet Türleri

Farklı Bakış Açılarında Algılamaya Yönelik Faaliyetler

Öğretim sürecinde kullanılan faaliyetler sözlü (ön anlatım, tartışmalar, soruları yanıtlama, dramatizasyon vb.), birleştirilebilen ve tamamlanabilen veya görsel (kayıtlı olay, görünüm, resimler, posterler vb.) olabilir, örneğin: okuma, farklı değerlere, normlara, becerilere ve bilgilere sahip farklı geçmişlere sahip, ancak aynı zamanda farklı dilleri konuşan üç öğrencinin metinlerinin karşılaştırılması, analiz edilmesi ve tartışılması. Faaliyetin ortaklaşa özetlenmesi, deneyimsel öğrenmeyi ifade etmek ve metin türünün ve kullanılan dilin anlamayı nasıl etkilediğini göstermek açısından çok önemlidir. Öğretmen, öğrencilerle, insanların neden aynı fenomeni, olayları veya eylemleri farklı

görme eğiliminde olduklarını ve insanları ilk izlenimlere ve onlar hakkındaki yanlış anlamalara dayanarak yanlış değerlendirirsek ne olacağını tartışmalıdır. Eğitimde kültürlerarası yetkinliklerin gelişimi, çoklu bakış açılarını analiz eden birkaç farklı aktivite üstlenerek sağlanmalıdır.

Örneğin dünyanın farklı yerlerinde yaşayan ve farklı dillerde yazan iki tarihçi, tarihi olayları çoğu zaman farklı şekilde anlatmaktadır. Aynı kişinin portreleri, aynı sınıfın farklı köşelerinde oturan insanlar tarafından yapılan çizimler gibi iki sanatçı tarafından farklı şekilde boyanmaktadır.

Öğrenciler tarafından hikayeler ve kompozisyonlar anlatılarak çoklu bakış açısı geliştirilebilir, örneğin: belirli ve farklı insanları içeren hikaye anlatımı (gerçek veya kurgusal). Öğrencilerin biyografilerinden, her biyografinin grubun çeşitliliğini vurgulamak ve öğrencilerin birbirlerini keşfetmelerini sağlamak için bir yapbozun parçası olduğu bir yapboz etkinliği olarak yapılabilecek hikayeler çıkarılabilir. Bu aktivite, dil yeterliliklerinin geliştirilmesi için öğretimde uygulanabilir, aynı zamanda derslere (zorunlu veya seçmeli) dahil edilmiş çapraz yeterliliklerde de uygulanabilir.

Rol yapma, simülasyonlar ve drama (oyun)

Öğrencilerin kültürlerarası yeterliliklerinin geliştirilmesi için ana dilde, yabancı dilde, ikinci yabancı dilde, edebiyat derslerinde ek bir seçmeli dilde rol yapma, simülasyon ve drama etkinlikleri yapılabilir. Örneğin, öğretmenler öğrencilerine olağan şekil, norm ve standartlarından farklı davranmalarını gerektirecek roller atayabilir. Ayrıca, kendilerine atanan "yeni kimlik" normlarını izleyerek bir sorunu çözmeli veya gruplar halinde tartışmalıdırlar.

Kültürlerarası yetkinlikleri geliştirmek için rol yapma, simülasyon ve drama yöntemini kullanmanın faydaları sayısızdır: öğrenciler farklı olmanın, tuhaf bakmanın, eleştirmenin veya dışlamanın nasıl bir şey olduğunu bizzat hissederler. İnsanlar bazı açılardan (göz rengi, dil, inançlar) farklı olsalar da, bu farklılıkların onları insan olarak daha az değerli kılmadığını da anlayacaklardır. Etkinliği tartışma yöntemiyle özetlemek, oyun sırasında neler olduğuna dair farkındalık yaratmak açısından çok önemlidir. Özetleme öğrencilerin ne öğrendiklerini, oynarken nasıl hissettiklerini, yeni rolde nelerin kolay, zor, garip olduğunu veya "yeni kimliğe" atanan normlara ne kadar uyabildiklerini ve karakterlerinin basmakalıp olup olmadığını ortaya çıkarır. Rol oynama, simülasyon ve drama yöntemiyle gerçekleştirilen etkinlik, sözlü ve sözsüz iletişim için benzerlikler ve farklılıklar, önyargılar ve kurallar konusunda farkındalığı artırır.

Oyun, şiir okuma ve yaratıcı yazı yazma (yazı yöntemi)

Kültürlerarası yetkinliklerin gelişimine katkıda bulunan bir faaliyet, dramatik metinler, şiir ve yaratıcı yazı okumaktır. Boş zamanlarımızda oyun izlediğimizde veya okuduğumuzda, farklı kültürel geçmişlerden gelen diğer insanlar hakkında bilgi ediniriz. Anadilde oyun okuma, yabancı dil, seçmeli edebiyat dersi, drama vb. öğrencilerin çok farklı bir şekilde öğrenmelerine yardımcı olur.

Pek çok öykü ve şiir de kültürlerarası yetkinliğin geliştirilmesine yardımcı olur. Öğrencilerin bakış açısından okunabilir, zevk alınabilir, tartışılabilir, çizimlerle gösterilebilir, biraz hayal gücü ve yaratıcı yazma becerileri eklenerek yeniden anlatılabilir.

Bu faaliyetler, öğrencilerin hiç tanımadıkları insanlar hakkında bilgi edinmelerini ve onlar hakkında ve hayal bile edemeyecekleri hayatları hakkında bilgi edinmelerini sağlar. Bu etkinlikler öğrencilerin diğer insanlar hakkındaki kalıp yargılarını azaltmalarına yardımcı olabilir.

Şiirin, hikayenin veya oyunun içeriğine veya mesajına bağlı olarak, bu etkinlikler öğrencilerin kültürel geçmişleri ne olursa olsun toplumdaki insanların onurunu ve insan haklarını nasıl koruyabileceklerini anlamalarına yardımcı olabilir.

Etnografik görevler

Etnografik ödevler, öğrencilerin karşılaştırabilecekleri, analiz edebilecekleri ve kendilerini keşfetmelerini ve kendilerini yargılamalarını destekleyebilecekleri deneyim ve bilgi edinmeleri için gerçek yaşamı keşfetmelerine olanak tanır. Sınıftaki öğrenciler, insanların birbirlerini nasıl selamladıklarını, saygı, minnettarlık, öfke veya başka herhangi bir duyguyu ifade etmek için hangi sözlü ve sözlü olmayan iletişimi kullandıklarını keşfederler. Farklı bir görev, belirli bir şekilde davranan insanlarla röportaj yapmak olabilir. Araştırmanın sonuçları, kültürlerarası yeterlilik için gerekli olan tutum ve becerileri geliştirmek amacıyla sınıfta sunulabilir, karşılaştırılabilir ve analiz edilebilir.

Etnografik deneyimlerin yansıtıcı tartışmaları, öğrencilerin "saha çalışması" sırasında gözlemledikleri ve deneyimledikleri şeylere tepkilerini yansıtmalarına yardımcı olacaktır.

Etkinlik "sözlü tarih" konuları için kullanılabilir, örneğin, büyükanne ve büyükbaba torunlarına çocukluklarıyla ilgili hikayeler anlatır, öğrenciler genellikle aralarındaki farklara, oyunlara, okullara vb. şaşırlar. Bu tür konuşmalar nadir olsa da, öğrencilere kültürlerinin zaman içinde nasıl değiştiğini keşfetme fırsatı verilmelidir.

Filmler

Film izlemek eğitimde sıklıkla karşılaşılan bir aktivitedir. Kültürlerarası yetkinliklerin etkileşimi ve güçlendirilmesi de filmin seçimine bağlıdır. Öğretmenler, farklılıkları tartışmak veya öğrencilere olaylara ilişkin görüşlerini tartışmak veya belirli bir sahnede yer alan insanlarla empati perspektifini düşünmek için sorular sorarak filmleri, film sahnelerini bilinçli olarak seçebilirler.

Bu tür etkinlikler öğrencilerin eleştirel düşüncelerine ilişkin farkındalıklarını artırır.

Sosyal medya ve diğer internet araçları

Başkalarıyla çevrimiçi olarak tanışmak, kültürler arası iletişim unsurlarını beraberinde getirir. İnternet, aksi takdirde fiziksel olarak iletişim kuramayacak olan büyük ve çeşitli insan grupları arasında görüş ve fikir alışverişinde bulunmanıza izin verir. Bu bağlamda sosyal medyanın yaygınlaşması insanların iletişim kurma ihtiyacını yansıtmaktadır.

Sosyal ağlar, kültürlerarası yeterliliklerle ilgili konuları ele alırlarsa, kültürlerarası yeterliliklerin gelişimine katkıda bulunabilirler.

Kültürlerarası yeterliliklerin gelişimi, çeşitli kaynaklar, çevrimiçi olarak mevcut olan ve bilgi kaynaklarını anlamalarını ve yorumlamalarını gerektiren zorunlu ve seçmeli derslerde kullanılabilen malzemeler aracılığıyla da gerçekleştirilebilir. Sosyal ağların ve genel olarak internetin kullanımındaki mevcut büyüme eğilimi, bunların kullanımı yoluyla kültürlerarası farkındalık ve kültürlerarası yetkinliği geliştirme ihtiyacını artırmıştır.

Uygun şekilde kullanıldığında, sosyal medya üzerinden yapılan faaliyetler öğrencilerin belirsizlik ve güvensizlikle karşı karşıya kaldıklarında duygularıyla baş etmelerine yardımcı olacak tutumlar geliştirmelerini sağlar. Faaliyetler, diğer kültürlerden insanlarla işbirliği yapmalarını, diğer etnik toplulukların dillerinin fikirleri benzersiz bir şekilde ifade edebilmeleri veya kendi dillerinde erişimi zor olan benzersiz fikirleri ifade edebilmeleri de dahil olmak üzere iletişimsel farkındalık geliştirmek için dinleme becerileri kazanmalarını sağlar.

